ՀԻՄՆԱԴԻՐՔ՝
ՄԻՍԱՔ ԵՒ ՍԱՐԳԻՍ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ՄԵԼԻՔ ԳՕԶՈՒՆԵԱՆ
Հասցէ՝ Խրթանգոյլ, Ալիգարա ձաստէսի, Բէհիս Էֆ. խան
SAHİBİ
Melik Koçunyan

JAMANAK
ԱՄԱՆԱԿ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 28 ՅՈՒՆՎ. 1937 28ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 11119
ԳԻՆ 4 ՂՐՇ.

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՄԲ ՇԱՀՈՒԱԾ ԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ազգերու Ընկերութեան խորհուրդի երէկուան նիստին մէջ ընդունուեցաւ

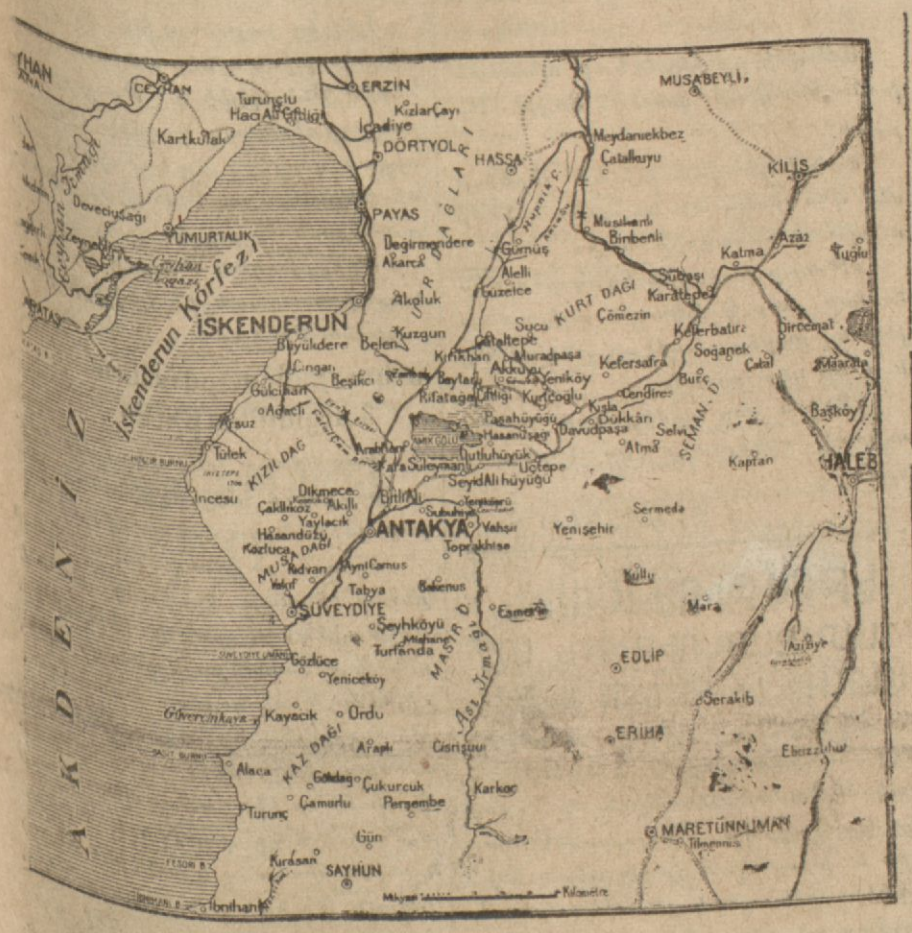

Թուրք Հաթայի ընդարձակ մէկ fարտէսը

ԱԹԱԹԻՒՐՔ

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԵՑ ԳՈՐԾԱՒԱՐՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԵՒ ԸՆԴՀ. ՍՊԱՅԱԿՈՅՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 27.— Հանրապետու-թեան նախագահ Ա.Թաթիւրք հե-տեւեալ հեռագիրը ղրկեց վարչա-պետ Ինէօնիւի.

Հիմա, մեր արտաքին գործա-վարէն հեռագիր առացայ և տեղե-կացայ թէ, Հաթայի ձակատագիրը որոշուած է Ազգերու Ընկերու-թեան խորհուրդին մէջ։

Շահուած այս ազգային գաղին մէջ մեր արդար ու մարդասիրել կեցուածքը անուղղակի թէ, իր մի-ջամտութեամբ եղած է։

(Շար.ը Բ. Էջ)

ԱՆԳԼ. ԴԱՀԼԻՃԸ Կ'ԱՐԳԻԼԷ

Արքայկ. ընտանիքի անդամներուն

ԱՅՑԵԼԵԼ ՎԻՆՏՍՕՐԻ ԴՈՒՔՍԻՆ

ՊԱԼԼՏՈՒԻՆ ՊԻՏԻ ՀՐԱԺԱՐԻ

ԼՈՆՏՈՆ 27.— «Թէր Մթաթ» թերթը կը յայտնէ որ, դահլիճը խորհուրդ տուաւ. Քէնթի և Կլու-չէսթըի դուքսերուն՝ եա կենալ այ-ցելել Ուինտսօրի դուքսին, Աբդա-թրիոյ մէջ։

Արքայական ընտանիքը, որ կը բաղձայ ցոյց տալ թէ վերջին Դեկ-տեմբերի դէպքերուն հետեւանքով չէ խանգարուած իր անդամներուն միջեւ գոյութիւն ունցող ներդաշ-նակութիւնը, խորհեցաւ որ ասիկա ապացուցանելու լաւագոյն միջոցն է ինդէպիլլա այցելութիւն մը։ Նախնական ծրագիրը կը նախա-տեսէր որ, Քէնթի դուքսը, իշխա-

(Շար.ը Բ. Էջ)

Վինսօրի Դուքսը

ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԱՌԵՐԿԱՅ ԳՏՆՈՒՈՂ ԱՐՏԱՔԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ

ՄԷՅՄԷԿ ՁԱՌՈՎ ԾԱՓԱՀԱՐԵՑԻՆ ԹՈՒՐՔ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ

Մօնթրէօյէն վերջ՝ Ժընեւի մէջ ալ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԵՒՍ ԱՋԱՏԵՑ ԱՇԽԱՐՀԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ

Վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ որ Ազթաթիւրքէն ստացաւ ճեռնադիր մը

Ժընեվ 27.— Շաբաթ երեկոյեան ուշ ժամը 13ուկէսին կարգաց Հա-թայի խնդրին տեղեկագիրը։

Ազգերու Ընկերութեան Տեղեկա-գիրը առանց դիտողութեան ընդունեց-ւաւ վրայ Թուրքիոյ Ազգային դրծակալ ատենապետ Ա.Թաթիւրքի դրծակալ ատենապետ Ա.Թաթիւրքի մար Ֆրանսայի բարեկամութեան արժէքը, Ֆրանսայի արտաքին գոր-ծոց նախարար Մ. Տելպոս պատաս-խանեց իր Թուրք պաշտօնակիցին և ջերմ կերպով արտայայտուեցաւ, Թուրքա-Ֆրանսական բարեկամու-թեան մասին։

Ֆրանսայի նախարարը մանաւա-նաբար չէշտեց թէ Սանճագի հա-մաձայնութիւնը երկու ազգութեան և Թուրք—Ֆրանսայի աղգերու մի-ջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկա-մական կապը ալ աւելի ամրապնդ-դած է. և թէ խիստ մեծարժէք է Թուրքիոյ բարեկամութիւնը Սուր-իոյ համար։

Ապէ եաք խօսք առաւ Ռու-մանիոյ արտաքին գործոց նախա-րարը գոհունակութիւն յայտնեց Սանճագի հարցին հաշտարար կեր-պով լուծելուն համար, և գրուածքը բրաւ Տօքթօր Արասի որ դժուարին պարագաներու մէջ այնքան կորովի եղաւ։

Ետք առաւ նաև Անգլիոյ ար-տաքին գործոց նախարար Մր. Է-մէն, որ գոհունակութիւն յայտնեց Թուրքիան գոհ ձգելու եզանակ մը գտնուած ըլլալուն համար ու ներ-կայը բրաւ Իսմէթ Ինէօնիւի կա-ռավարութեան, որ ինչպէս Մօնթ-

(Շար.ը Բ. Էջ)

Մոսկուայի դատավարութիւնը

ՆՈՐ ՓՈՒԼԻ ՄԸ ՄԷՋ ՄՏԱՒ

ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱԼՆԵՐԸ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ ՄԱՍՆԱԳԷՏԻ ՏԵՂ ԼՐՏԵՍ ԲԵՐԵԼ ՏՈՒԵՐ ԵՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 27.— Թաս գործա-կալութիւնը կը տեղեկացնէ.

Դատարանը երէկ առաւ հար-ցաքննեց ամբաստանեալ Մթրօյլօ-ֆը։ Այս անձը Գերմանիա զացած էր մասնագէտ բերելու համար, մինչդեռ Սովիէթ Ռուսիա հրաւիր-ած էր ճարտարագէտ վարպետը, որ մէկը եղած է լրտեսութեան գործը վարողներուն և Սովիէթ Ռուսիոյ մէջ գործող գերման մաս-նագէտներու գործունէութեան։

Մթրօյլօֆ յանձն առած էր իր բոլոր միջոցներով օգնել ի նպաստ Գերմանիոյ գործող լրտեսներուն, տարածել գերման արուեստը, աշ-խատիլ աւելի մեծաքանակ ապըս-պրանքներ առնել Գերմանիոյ հա-մար, և քանդիլ միջոցներով հան-քածուխի ճարտարարուեստին զար-գացումը արգիլել Սովիէթ Ռուսիոյ մէջ։

Նօվօսիպիրսքի մէջ օսար պատօճէնի մը դերը

Ցետոյ, Մթրօյլօֆ յայտնեց թէ ինչպէս գերման մասնագէտի մը միջոցով կրցած է յարաբերութիւն հաստատել Նօվօսիպիրսքի մէջ օ-տար պետութեան մը պաշտօնէին հետ և ինք՝ տար միջոցով վարեց քանդումի գործը։

Մթրօյլօֆ մանրամասնօրէն պար-

(Շար.ը Բ. Էջ)

Ռուս բանակի մեծ զինուորականները առանձին հետզհետէ պիտի սպանցնուէին դատարիներուն կողմէ

Նոր պայմանագրութեամբ աճ-զամ մը եւս ամրապնդուեցաւ թուրքերուն բարեկամու-թիւնը։ Ֆրանսայի արտաքին նախարար Մ. Տելպոս եւ խորհրդական Մ. Վիէնօ

Խաղաղութեամբ շահուած ազգային մեծ յաղթանակ մը

(Շար. Ա. էջէն)

քէօյի մէջ, նոյնպէս և ժընեւ Սանճաքի հարցին մէջ ցոյց տուած իր հաշտարար ընթացքով, անգամ մը եւս մեծ ծառայութիւն մատոյց աշխարհի խաղաղութեան։

Ամենէն վերջ, Սովետ Միութեանց արտաքին քոմիսէր Լիթվինոֆ ճառ մը խօսեցաւ և Թուրք բարեկամութեան արժէքին վրայ ծանրանալով, գովասանքը ըրաւ Թուրք Հանրապետութեան վարիչներուն և աշխարհի մեծագոյն մարդերէն մին եղող Աթաթիւրքին։

Սանճաքի տեղեկագիրը

Սանտլէռ Ազգերու Ընկերութեան խորհուրդին առջեւ կարդաց իր տեղեկագիրը, զոր կարելի է համառօտել հետեւեալ կերպով.

1.— Ներքին գործոց մէջ լիովին անկախ է Սանճաքը։

2.— Սանճաքի պաշտօնական լեզուն թուրքերէն է։։

3.— Սուրիա չկրնար փոխել և կամ հալել Սանճաքի անկախութեան և գերիշխանութեան։

4.— Մասնաւոր ժամներ կ'ապահովեն Սուրիոյ և Սանճաքի վարչական յարաբերութիւնը։

5.— Սանճաքը, Ազգերու Ընկերութեան խորհուրդին հակակշռին ներքեւ է։

6.— Սանճաքը բանակ չունի, այնտեղ զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւն չկրնար կիրարկուիլ։

7.— Թուրքիա և Ֆրանսա իրենց միջեւ դաշինք կնքելով պիտի երաշխաւորեն ու պահովեն Սանճաքի հողային ամբողջութիւնը։

8.— Թուրքիա, Թրանզիթի համար ամենալայնկերպով կրնայ նըպաստաւորուիլ Իսկէնտէրունի նաւահանգիստէն։

9.— Հիմնական օրէնքը և ըսթաթիւն, Ազգերու Ընկերութեան որոշումով գործնական ուժ պիտի գտնեն։

10.— Ազգերու Ընկերութեան խորհուրդին յառաջիկայ նիստին որուած որոշումով Սանճաքի Սահմանադրական օրէնքը ամենակարճ ժամանակի մէջ, գործադրութեան պիտի դրուի։

11.— Հոգատարութեան պայմանաժամի մինչեւ լրանալը նոր վարչաձեւի գործադրութիւնը Ֆրանսա կ'երաշխաւորէ։

Տօքթ. Արասի ճառը

Ազգերու Ընկերութեան խորհուրդին մէջ Տօքթ. Արաս հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Մեր տեղեկաբեր վսեմաշուք Սանտլէռ իր տեղեկագրով Սանճաքի խնդիրը ներկայացուցած է հարազատօրէն։

Այս առթիւ թոյլ տուէք խընդրեմ որպէսզի շնորհակալութիւն յայտնեմ բոլոր այն բարեկամներուս որոնք ամէն ջանք ի գործ դրին հարցը հաշտարար կերպով լուծելու համար։

Թուրքիոյ և Ֆրանսայի բարեկամները, վիճաբանութեանց պահուն այնքան անկողմնակի վարմունք ցոյց տուին և աջակցեցան մեզի։

Կ'ուզեմ մասնաւորաբար ի վեր առնել Մեծն Բրիտանիոյ պատուիրակ էտէնի անձին մէջ մեր ունեցած արժէքաւոր բարեկամը։

Բարեկամս Լիթվինոֆ, երէկ իրիկուն նախարար Տէլպօսի և ինծի կը յայտնէր թէ երկու կողմերու անկեղծութեան վրայ վստահութիւն ունի։ Նոյնպէս մեզի համար մեծ արժէք ունի Թուրքեւ-Ֆրանսական բարեկամութիւնը։

Տօքթ. Արաս ճառը վերջացուց տեղեկաբեր Սանտլէռի մասնաւոր շնորհակալութիւն յայտնելով։

ԺԸՆԵՒ 27.— Անատոլու գործակալութիւնը կը հաղորդէ.—

Սովետ Միութեան արտաքին գործավար Լիթվինոֆ ըսաւ.—

Թուրքիա Սովետ Միութեան մարմին առած օրէն ի վեր մեր բարեկամն է։

ԹՐՔ. ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐԸ ԿԸ ԲԱՐՁՐԱՆԱՆ

Անատոլուի Երկաթուղիի Արժէթուղթերը անակնկալ բարձրացում մը ունեցան այս առաւօտ, մեր Պօրսային մէջ։ Պատճառը վերջին Համաձայնութիւնն է որ տեղի ունեցաւ Անգարայի մէջ, ընկերութեան լիազօր պատուիրակներուն և կառավարական ներկայացուցիչներուն միջեւ։

Պարտաթուղթերը եղան 38 ոսկի մինչեւ 39 ոսկի գործ ըլլալէ վերջ, իսկ բաժնեթուղթերը՝ 23.70 ոսկի։

Փետրվար 15ին, ընկերութեան Ընդհ. Ժողովը նիստ հրաւիրուած է Անգարա, Համաձայնութիւնը վաւերացնելու համար։

Նոր կարգադրութեան համաձայն մինչեւ երկու տարի՝ փափաքողները պիտի կրնան իրենց ձեռքը գտնուած արժէթուղթերը փոխել հետեւեալ կերպով.

Ա. Բ. Գ. սէրիներու պարտաթուղթերը 42 ոսկիի փոխարէն Երկանի և Սվազ-Էրզրում պարտաթուղթերով։

Միւսալի պարտաթուղթերը 30 Յունիս 937էն սկսեալ 46 ոսկիի, ամբողջովին վճարեալ բաժնեթուղթերը՝ 42 ոսկիի, իսկ հարիւրին 60 վճարուածները՝ 26 ոսկիի փոխարէն նոյն պարտաթուղթերով պիտի կրնան փոխանակուիլ։

Թօյնի վաճառականներ ձերբակալուեցան

Էռոյինի գաղտնի գործարանին շէնքը

Ապահովութեան պաշտօնեաներու երեւան հանած էրօինի գործարանին և էրօինի մաքսանենգներու մասին քննութիւնները խորացուցած են։

Երեւան հանուած գործարանը կը գտնուի Ֆաթիհ, ինչպէս գրած էինք երէկ։ Մաքսանենգներն են Բիզա և կինը Էլինէ, որոնք նախընթաց օր յանցանքի վրայ ձերբակալուած են։ Այստեղ ձեռք անցուած է 21 քիլօ էրօին և պատրաստութեան համար պէտք եղած բոլոր կազմածները։

Ձերբակալուած են նոյնպէս մաքսանենգներուն ապրանքը ծախող Ահմէտ, Եուսուֆ, Նատիրէ, Սէպահաթ։ Երէկ ձերբակալուած են երեք Թօյնի վաճառական եւս։

Աթաթիւրք շնորհաւորեց վարչապետը

(Շար. Ա. էջէն)

ջազգային արժէքով ըստ արժանւոյն պիտի գնահատուի։

Այս գործը, հանրապետական կառավարութեան, ազգային խընդիրներու մէջ ինչքան անսայթաք և բծախնդիր ըլլան, էնէրժիին ու կարողութեան նոր մէկ ապացոյցն է։

Անկասկած եմ թէ, աշխարհ պիտի գնահատէ Թուրքիոյ Հանրապետութեան քաղաքականութիւնը և արդարասիրութիւնը, նոյնպէս խաղաղութեան դատին սատարելու համար մեր զոհողութիւնները։

Թուրքիա իր իրաւացի մէկ դատը յանձնելով Ազգերու Ընկերութեան, ապացոյցը տուաւ թէ ինչքան անկեղծ կերպով կը փափաքի այս հաստատութեան հեղինակութեան բարձրացման։

Մենք այս կերպով խաղաղութեան և քաղաքակրթութեան մեծ ծառայութիւն մը մատուցինք. ասիկա շնորհաւորութեան արժանի գործ մըն է։

Առանց բարեկամներ վշտացնելու, Ազգերու Ընկերութեան Խորհուրդին մէջ, այս ազգային դատը յաջողապէս գլուխ հանող և այնքան հաշտարար ու հպարտ կեցուածք ցոյց տուող հանրապետական կառավարութիւնը, ես ալ մասնաւոր կերպով կը շնորհաւորեմ։

Այս շնորհաւորութիւններուն վրայ շնորհակալութիւններս ալ աւելցնելով, կ'ազաչեմ հաճեցէք հաղորդել, գործավարներու Խորհուրդի անդամ և մեծ ապայակոյտի նախագահ մեր ընկերներուն։

Ք. ԱԹԱԹԻՒՐՔ

Վարչապետին Պատասխանի հեռագիրը

ԱՆԳԱՐԱ 27.— Վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւ, Հանրապետութեան Նախագահ Աթաթիւրքի հետեւեալ կերպով պատասխանեց.

Նախագահ Աթաթիւրք,

Ձեր բարձր մեծարանքները հաղորդեցի գործավարներուն և Մարէշալին։ Ամենուս ալ երախտագիտական զգացումները և շնորհաւորութիւնները կը յայտնեմ Ձեզ։

Հաթայի դատին մէջ կառավարութեանը Բարձր Շէֆէն ներշնչուեցաւ ու առաջնորդուեցաւ։

Ծառայել և օժանդակ ըլլալ Ազգերու Ընկերութեան ուժեղանշան, այդ մեր համոզումին ու քաղաքականութեան արդիւնքն է։

Այս քաղաքականութիւնը Ձեր ցոյց տուած ուղղութենէն կը բղխի Ձեր համամտութիւնը, երաշխիք մըն է մեր երկրին համար։

Ազգային այս դատը հետապնդելու առեն մեր կրցած չափով զգուշացանք մեր դրացիներն ու հին բարեկամները վիրաւորելէ։

Հանրապետական կառավարութիւնը իր իրաւունքները պաշտպանելու համար վճռաբանած առեն յարգալից վերաբերում ցոյց տուաւ իր ընդդիմադիրներուն հանդէպ, առատ վիճաբանութեան այս պատուղը և ձեռք բերուած յաջողութիւնը ոչ միայն երկու կողմին, այլ աշխարհի կը պատկանի։

Բոլոր ազգերու հետ լաւ յարաբերութիւններ մշակելու և խաղաղութեան քաղաքականութեան իտէալը մեր աննման Մեծ Շէֆին, Ձեր գործն է։ Շնորհիւ Ձեզի, Թուրք ազգին վարկն ու ուժը բարձրացած է ու ալ աւելի պիտի բարձրանայ և Թուրք ազգութիւնը պիտի հանդիսանայ միջազգային աշխարհի խաղաղութեան ամենէն ամուր հիմը։ Մեր հաւատքը դէպի Ձեզ երբեք չի սարսիր։

Մեծ Աթաթիւրք, կը խնդրեմ որ բարեհաճիք ընդունիլ մեր ամենախորին մեծարանքները։

ԻՍՄԷԹ ԻՆԷՕՆԻՒ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼ 27.— Արտաքին գործավար Տօքթ. Արաս հետեւեալ հեռագիրը քաշեց Նախագահ Աթաթիւրքի.

«Հաթայի ճակատագիրը այսօր Ազգերու Ընկերութեան Խորհուրդին մէջ որոշուեցաւ։

«Այս որոշումը յաջողութիւն մըն է և այս՝ ինչ կասկած որ, Քէմալական Թուրքիոյ կերտած ներշընչումին, ուժին ու վարկին արդիւնք է։ Դուք որ, Ձեր կեանքը ի սպաս դրած էք լոյն ու շիտակը ցոյց տալու մեզ։ Ձեր հրամանին ներքեւ ծառայող զինուոր մըն եմ ես, ու ինչպէս ամէն տեղ, հոս ալ ուժս և համարձակութիւնս՝ մեծ դեկավարիս ինծի տուած համակրութենէն և վստահութենէն առի։

«Այս թանկագին համակրութեան և վստահութեան համար, իմ և պատուիրակութեան անդամ ընկերներուս անունով ամենախորին երախտագիտութիւնս կը յայտնեմ և ամենախորին մեծարանքով կը խոնարհիմ ու կը համբուրեմ Ձեր ձեռքը։

ԱՐԱՍ»

Աթաթիւրք հետեւեալ պատասխան-հեռագիրը քաշեց Տօքթ. Արասի.

«Հաթայի դոյութիւնը Ժընեւի մէջ վաւերացուած սա պահուն ինծի ուղղուած հեռագիրը առի։

«Թուրք իտէալին իրագործումին համար, ձեր թանկագին աշխատութեանց բարձր արժէքը անգամ մը եւս կը գնահատեմ։

«Ձեզ և ձեր արժէքաւոր պատուիրակ ընկերները կը շնորհաւորեմ։

Ք. ԱԹԱԹԻՒՐՔ»

ԵԹՈՎՊԻՈՅ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ԵՒ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

ՀՌՈՄ 27.— Քիկիի պալատին մէջ ստորագրուեցաւ անգլեւիտալական Համաձայնութիւն մը, որով կը կարգադրուի իտալական Սոմալիի և իտալական արեւելեան Ափրիկէի միջեւ ընիկ ցեղախումբեր և արջառ անցնելու խնդիրը։

Կը կարգադրուի նաեւ թրանզիթի խնդիրը արեւելեան Ափրիկէի և անգլ. Զէյլահ և Պէրպէրա նաւահանգիստներուն միջեւ։

Կնքուած այս Համաձայնութեամբ անգլ. կառավարութիւնը գործքով կը ճանչնայ Եթովպիոյ իտալական կայսրութիւնը։

ԱՆԳԼ. ԴԱՀԼԻՃԸ Կ'ԱՐԳԻԼԷ

(Շար. Ա. էջէն)

նուէր ծիւլիանայի հարսանեկան հանդիսութեան ներկայ գտնուելէ յետոյ Լահէյէ Ինգլէօֆէլտ երթայ։

Վերջին պահուն Պօլտուինն հաղորդեց արքայական ընտանիքին որ, դահլիճը չպիտի ընդունի նման այցելութիւն մը, հակառակ որ մասնաւոր բնոյթ ունի ան։

Աւելի յետոյ Կլուչէսթրի դուքսին ալ հաղորդուեցաւ որ խոհեմութիւն չպիտի ըլլայ իր Էնգլէօֆէլտ մեկնումը։

Կ'ենթադրուի որ վերջին պահուն արքայական իշխանուհին հարցուց թէ կրնա՞ր իր եղբօրը այցելել։ Դահլիճը պատասխանեց անոր որ ոչ մէկ անպատեհութիւն կը տեսնէ անոր մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ 27.— Պահպանողական շրջանակները կը յայտնեն որ Պօլտուին միշտ վճռած է հրաժարիլ յառաջիկայ Մայիսին։ Կ'ենթադրուի որ Պօլտուին պիտի յանձնարարէ Թագաւորին Նէվիլ Չէմպըլէյնի յանձնել նոր դահլիճին կազմութիւնը։ Խորհրդարանական շրջանակները այժմէն կը սպասեն որ Պօլտուինի հետ հրաժարին նաեւ կարգ մը Նախարարներ, բայց չեն յուսար որ լքուի ազգային կառավարութեան ձեւը։

Թրոցքիականները

(Շար. Ա. էջէն)

ղեց իր ունեցած ոճրապարտ գո... ծունէութիւնը, լրտեսութիւն... քանդումի աշխատութիւնը՝ Թով... նէյի հանքածուխի կեդրոնին մէ...

Լիվշիցի խոստովանութիւնները

ՄՈՍԿՈՒԱ, 27.— Դատարան... երէկ իրիկուն հարցաքննեց ամբ... տանեալ Լիվշիցը որ 1933էն ի վ... կը վարէր երկաթուղիներու ... քանդումի իր գործունէութիւնը։

Երկաթուղիի սպասարկութեան մէջ շէֆի դիրքը ունէր Լիվշ... 1935ին և այդ միջոցին շարք քանդումներ ըրաւ փոխադրու... գործը կազմալուծելու համար։ Լիվ... չից՝ հաղորդակցութեան ճամբ... րու քօմիսէր կարգուեցաւ և շար... նակեց իր այս գործունէութիւն... Լիվշից հրահանգներ տուաւ երկ... թուղիի մէջ շէֆի պաշտօն ունեց... Թրոցքիականներուն որ արկածն... պատրաստեն։

Լիվշից յայտնեց թէ ո՛չ միայ... տեղեկութիւն ունէր ամբաստանեալ... ներէն Քնեազէֆի և Թուրօքի ... րանի լրտեսական կազմին հետ ու... նեցած գործէն, այլ և ինքը գաղտ... նիքները տուաւ Քնեազէֆի որ ... րաններուն հաղորդէ։

Թրոցքիական Թուրօք և Քե... եազէվ հաստատեցին Լիվշիցի խո... տովանութիւնը։

Երկու յանցապարտներու հարցաքննութիւնը

Դատարանը լսեց վկայ Շթայ... որ հանքերու մէջ մեքենաներ ... րող գերման գործաւոր մըն է։

Շթայն յայտնեց թէ քանդ... ընելու համար հրահանգ առած ... Զօյթաքէն, Վարմ և Ֆլասոտ... անունով ճարտարագէտներէն հր... ւիրուած է որ գործօն մասնակց... թիւն մը ունենայ հակասովետ գոր... ծունէութեան մէջ. այս երկու... փաշիսթներ էին, օտար պետութ... մը հաշւոյն կը գործէին և Գերմա... նիայէն հրահանգ կ'առնէին։ Ցեւ... Շթայն թուեց այն քանդումները... որոնք ամբաստանեալներու մէջ գո... ծած էին Ֆլոտէնի, Ֆլասոյի և Վարմի հետ։

Դատարանը իրիկուան դէմ լս... Արնօլտը, որ չորս անուն փոխ... և շատ մը անցագիրներ գործած... անձ մըն է։ Արնօլտ 1931ին ամե... րիկեան խումբի մը հետ սպրդած ի... Սովետ Ռուսիա մտած է։ Ձէսթ... ֆի վկայութեամբ ալ հաստատու... ծին պէս Թրոցքիականներուն ծա... նօթ ըլլալով 1934ին Առնօլտի պաշ... տօն յանձնած էին որ մահափորձ... ընէ Մօլոթօֆի և Օրճօն Իքիձէ... վրայ։

Առնօլտ այդ երկու մահափորձ... ներուն ալ շոֆէօրի հանգամանք... ձեռնարկեց, բայց վերջին պահուն ... համարձակութիւնը կասեցուց ... կրցաւ տապալել օթօմօպիլը։

Ճարոնի ներկումն ու բողոքը

Ճարոն արտաքին գործոց նա... խարարութիւնը վճռական կերպով ... հերքեց Մոսկուայի դատավարու... թեան միջոցին ամբաստանեալ ... րոցքիականներէն ոմանց այն յայ... տարարութիւնը թէ լրտեսական ... գործին մէջ յարաբերութիւն ու... ցած են Ճարոն գեսպան Օհթայի ... զինուորական կցորդ Հաթայի ... Արտաքին գործոց նախարարութե... նը այս մասին պիտի բողոքէ Մոս... կուայի մօտ։

Թրոցքիականներուն յայտարարութիւնը

ՄԵՔՍԻԿԱ 27.— Մարքսիսթ... Թրոցքիական գործաւորական կու... սակցութիւնը, որուն ղեկավարն է Մ. Տիէկօ Րիէվէրա, յայտարարու... թիւն մը հրատարակեց ուղղուած ... Ամերիկայի և բոլոր աշխարհի գոր... ծաւորներուն և հրաւիրեց կազմել ... գործաւորներու յանձնաժողով մը ... որ քննէ Թրոցքիի Մոսկուայի դէ...

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գործավարներու խորհուրդը

ԱՆԳԱՐԱ, 27.— Գործավարներու խորհուրդը այսօր վարչապետ Իսմէթ Ինէօնիւի նախագահութեամբ նիստ գումարեց և ընթացիկ գործերու վրայ խորհրդակցելով որոշումներ տուաւ։

ՊԱԼՔԱՆ ԵՒ ՓՈՔՐ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՆՑ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿ. ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Թղթատարական, հեռագրի և հեռաձայնի վարչութեան պատուիրակները երէկ իրենց խորհրդակցութիւնները Աթէնք. Մեծնակին մէջ շարունակեցին Պալքանի, նաեւ Փոքր Համաձայնութեան պատուիրակներուն հետ։

Այս պատուիրակները զանազան թելադրութիւններ ըրին գլխաւորաբար հեռագրի սակերը զեղչելու մասին։ Սկզբունքով ընդունուած է այս առաջարկը և գործադրութեան պիտի դրուի յառաջիկայ Մարտ մէկէն Պալքաններու և Համաձայնական երկիրներու միջեւ։

Համաժողովը պատրաստած է ուսումնասիրութիւններ, որոնք պիտի հաղորդուին գալ տարի Գահիրէի մէջ գումարուելիք համակատուն Թղթատարական միջազգային Կոնկրէին։

ԱԶԳ. ՄԵԾ ԺՈՂՈՎԻՆ ՆԻՍՏԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 27.— Ազգ. Մեծ Ժողովը իր այսօրուան նիստին մէջ վաւերացուց Սումէր Պանքին կանոնագրութեան 7րդ յօդուածը բարեփոխելու և 15րդ յօդուածին վրայ յաւելուած մը աւելցնելու մասին գրի առնուած օրինագծով։ Ձեռք առաւ նաեւ անտառներու օրինագիծը և անոր իւրաքանչիւր յօդուածին վրայ վիճաբանելով ընդունեց օրինագծին առաջին քառասուն յօդուածները։

ՍԵՒ ԾՈՎԷՆ եկող լուրերը երէկ կը յայտնեն թէ այս ծովուն հիւսիսային կողմը երեւցած են սառոյցի ծփուն մեծ կտորներ, որոնք Դանուբէն եկած են և մեծ վտանգ մը կը կազմեն Սեւ Ծովու նաւարկութեան գործին։

մակուան դատին համար ունեցած փաստերը։

Նավաշին՝ դաշունահար

ՓԱՐԻԶ 27.— Ռուս անտեսագէտ Նավաշինի դիազննութիւնը հաստատեց թէ այս անձը սպաննուած է ոչ թէ հրազէնով, այլ դաշոյնով։

Հարցաքննիչ դատաւորը զօրավար Քութեփոֆի փաստաբանները իր մօտ հրաւիրեց, յուսալով որ Նավաշինի սպանութեան գործէն կարենայ հետքեր գտնել 1930ին անյայտ եղած զօրավարի մասին։

Քննութիւններ ոճրին շուրջ

ՓԱՐԻԶ, 27.— Մէկ կողմէն երբ քննութիւնները կը շարունակուին Նավաշինի սպանութեան մասին, միւս կողմէն խուզարկութիւն կատարուած է սպաննեալին տունը։ Ոստիկանութիւնը լսեց բազմաթիւ վկաներ։ Անոնց մէջ Պորիս Կուրէվիչ, որ կեդրոնի և արեւելքի Եւրոպիոյ Հրեաներու իրաւանց քարտուղարն է, յայտնեց թէ լաւ կը ճանչնար Նավաշինը որ տխուր կեանք մը կ'ապրէր։

Պորիսի վկայութեան նայելով, Նավաշին Սովետ Ռուսիա պիտի երթար և հոն կարեւոր դեր մը պիտի դրուէր իր բարեկամներուն շնորհիւ։ Հետեւաբար սա հարցը կը ծնի թէ Նավաշին մրցակիցներու զոհ գացած է և կամ անոր սպանութիւնը կապ ունի՞ Մոսկուայի մէջ տեսնուած դատին հետ։

ԹԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ

ԽՆԱՄԱՏԱՐԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐՈՒ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ

Ներկայ ամսուան ընթացքին, Բերայի Խնամատարական մասնաճիւղը կեդրոն յանձնած է իբր հասոյթ 132 լիրա 82 ղրուշ։

Ֆէրիգիւղի Խնամատար. մասնաճիւղը կեդրոն յանձնած է իբր հասոյթ 354 լիրա 45 ղրուշ։

Կէտիկ փաշայի խնամատարական մասնաճիւղը կեդրոն յանձնած է իբր հասոյթ 152 լիրա և 66 ղրուշ։

Խնամատարական Վարչական Ժողովը իր սրտագին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ խնամատարական հանրօգուտ գործին ընծայուած այս նիւթական օժանդակութիւններուն համար։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Պարահանդէսի Կարգադիր Մասնախումբը իր հերթական նիստը պիտի գումարէ Պէյօղլուի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ խորհրդարանը, շաբաթ օր, 30 Յունուար, կէսօրէ վերջ ժամը 5.30ին։

Կը խնդրուի բոլոր յարգելի անդամուհիներէն և անդամներէն որ հաճին իրենց ներկայութեամբ պատուել սոյն ժողովը։

* * *

Յառաջիկայ կիրակի, 31 Յունուար, հաստատութեանս Ս. Փրկիչ մատրան մէջ Ս. Պատարագի մատուցմամբ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի հաստատութեանս բարերարներէն Տիար Սարգիս Կիւլպէնկեանի հոգւոյն համար։ Ընդհանուր պատսպարեալց հոգեճաշ պիտի տրուի։

Բարեսէր հասարակութիւնը կը հրաւիրուի ներկայ գտնուիլ հոգեհանգստեան Ս. Պատարագին ի յարգանս բարերար Կիւլպէնկեան մեծանուն գերդաստանին։

Ժամերգութիւնը կը սկսի 8ին, Ս. Պատարագը՝ 10ին։

Այս առթիւ Տիար Գալուստ Կիւլպէնկեան կը նուիրէ 500 ոսկի Հիւանդանոցին։

Ա. Զ. Դ.

Էյուպի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ յառաջիկայ կիրակի, 31 Յունուար 937, պիտի պատարագէ Տ. Գաբրիէլ քհնյ. Մանուկեան։

Երգեցողութիւնք՝ հրաւիրուած դպիրներու կողմէ։ Յետ աւարտման Ս. Պատարագի Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

Ս. Պատարագը կը սկսի 10ին։

ՀՈԳԵՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳ

ի Գատըգիւղ

Թաղական Խորհուրդս ի գիտութիւն կը ծանուցանէ թէ, Տիկին Արուսեակ Իշլէմէճեանի փափաքին համաձայն, իր ողբացեալ հօր Սեբովբէ Էպլէեանի մահուան 10րդ տարեդարձին առթիւ, ինչպէս նաեւ վաղամեռիկ Թոռնիկին Նուբհանի Յովէփի յիշատակին այս Կիրակի 31 Յունուար 1937 գիւղին Ս. Թագաւոր եկեղեցիին մէջ, Արժ. Տ. Պօղ քհնյ. Սահակեան Ս. Պատարագի մատուցմամբ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարէ ի հանգիստ հոգւոյ ողբացեալներուն։

Երգեցողութիւնք պիտի կատարուին Ս. եկեղեցւոյն Պատ. Դպրաց Դասուն կողմանէ, առաջնորդութեամբ երաժշտապետ Տիար Մարտիկ Բէօզէեանի։

Սկիզբ. ժամերգ. ի ժամ 7.30, Ս. Պատարագ 9ուկէսին։

2—2

Nesriyat Muduru
PUZANT SAMLIYAN
Basildigi yer
BURHANEDDIN Basinevi

ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՐԵՒԱՆԻ ՇԱՐԺԷՆ

7 Յունվարին, երեկոյեան դէմ, Երեւանի մէջ պատահած երկրաշարժի մասին հետեւեալ նոր մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.

Երեւանի աստեղագիտական կայանը արձանագրած է որ առաջին ցնցումը տեղի ունեցած է ցերեկուան ժամը 5.23 և 34.8 վայրկեանին և տեւած է 12 վայրկեան։

Երկրորդ, երրորդ և չորրորդ ցնցումները յաջորդած են իրարու համեմատաբար թոյլ։ Իսկ գիշերուան ժամը 1,15ի ցնցումը կրկնուած է աւելի մեծ թափով քան նախորդները։ Երկրաշարժի ժամանակ լսուած է ստորերկրեայ դղրդիւն։ Շարժին կեդրոնը եղած է Երեւան։

Քաղաքին մէջ վնասներ և մարդկային զոհեր չկան։ Քանի մը շէնքեր թեթեւ ճեղքեր ստացած են։ Միեւնոյն ցնցումները տեղի ունեցած են նաեւ Քանաքեռի մէջ։

Աւելի թոյլ ցնցումներ զգացուած են Ղամարլու, Աշտարակ, Վաղարշապատ և Ապարան։

ՉԱՐԱԳՈՐԾ ՄԸ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԱԾ

Հայաստանի մէջ գնդակահարուած է Մ. Զաքեան անուն չարագործ մը, որ մահուան դատապարտուած էր գերագոյն ատեանին հրամանով։ Այս վերջինը իր մեղսակից Աւագեանի հետ խմբաւորութեամբ ծուղակը կը ձգէ Կալլանեան և Սահակեան անուն երկու միլիցիոններ, որոնք Լենինականէն Ստեփանաւան կ'երթային կով գնելու համար։

Չարագործները, կովերը ցոյց տալու նպատակով զանոնք կը տանին Կալինինօ գիւղին մօտերը։ Մ. Զաքեան, առանձնակի հինգ գնդակով կը սպաննէ Կալլանեանը և ծանրապէս կը վիրաւորէ Սահակեանը։

Չարագործները սակայն չեն յաջողիր կողոպտել դրամները և փախուստ կու տան։ Այժմ կը փնտռուի միւս չարագործը։

ԿԱՂԱՆԴԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Կաղանդը մեծ խանդավառութեամբ տօնուած է Երեւանի մէջ։ Դեկտեմբեր 31 երեկոյին, Լենինի հրապարակին մէջ հաւաքուած են քաղաքին դպրոցներու աշակերտները՝ աւելի քան տասը հազար երախայ։

Հրապարակը զարդարուած էր գունաւոր լամպերով իսկ հրապարակին կեդրոնը զետեղուած էր շքեղ տօնածառ մը։ Հանդիսութիւնը բացած է «Ձմեռ Պապը», որմէ յետոյ 56 քառ. մեթր մակերես ունեցող հսկայական տախտակամածի վրայ բազմաթիւ դըպրոցական խումբեր արուեստագիտական պարեր պարած, երգեր երգած են։ Տօնակատարութիւնը լրացած է տօնածառի եւ անոր մօտ վառուած մեծ խարոյկներու շուրջ, զանազան տարազ մտած երախաներուն դիմակաւոր պարահանդէսով։

Այդ պահուն, հրապարակին վրայ վառուած են պէնկալեան կրակներ, եւ հրավառութիւն տեղի ունեցած է։ Պարերը տեղի ունեցած են մէկ քանի նուագախումբերու «Արարատ» գործարանի արմօնիստներու խումբին երաժշտութեան ներքեւ։

Յետագայ օրերուն, Յունուար 1, 2 եւ 3ին Պետկրկէսին, Պետական օբէրային եւ Մշակոյթի տան մէջ տօնածառեր կազմակերպուած են, ուր դպրոցականներուն նուէրներ բաժնուած են։ Նոր տարւոյ տօնածառեր կազմակերպուած են նաեւ ներգաղթողներու բոլոր աւաններուն մէջ։

*** Երեւանի քաղաքապետութիւնը նոր տարւոյ առթիւ բազմաթիւ զաւակներ ունեցող մայրերուն իբրեւ պարգեւ 44 հազար րուպլի նուիրած է։

Ա. ՏԱՂԲԱՇԵԱՆԻ ՌՈՒՍԱՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՌԱՐԱՆԸ

Հայաստանի Պետհրատը կը վերհրատարակէ լեզուաբանութեան Տոքթոր Ա. Ս. Տաղբաշեանի ռուսահայերէն բառարանը, որ լոյս տեսած է 1907ին և այժմ դարձած է հազուագիւտ գիրք մը։

Նախատեսուած է բառարանը վերհրատարակել 10 հազար թիւով։ Բառարանը պիտի պարունակէ մօտ 159 հազար բառ։ Որոշուած է վերհրատարակել նոյն հեղինակին հայռուսերէն բառարանը։

ԻՐԱՆԻ ՀԻՒՊԱՏՈՍԻՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Հայաստանի վարչապետ Ա. Գուլոյեան Դեկտ. 30ին ընդունած է Երեւանի նոր նշանակուած Իրանի հիւպատոս Ապտուլլահ Մօմթաքին: Վարչապետը բարեկամական տեսակցութիւն ունեցած է հիւպատոսին հետ: Ընդունելութեան ներկայ եղած են Սովետ Միութեան արտաքին գործավարութեան Հայաստանի դիւանագիտական գործակալ Վոլքով եւ Հայաստանի կառավարութեան անդամները:

Նոյն օրը հիւպատոսը ընդունած Հայաստանի գործադիր կոմիտէի նախագահ Գ. Հանէսօղլուեանը, որու հետ եւս բարեկամական տեսակցութիւն ունեցած է:

ԱՅՍՕՐ, իրիկուան ժամը 18.30ին Սարայ սինէմայի ընդարձակ սրահին մէջ տեղի կ'ունենայ Օր. Մառի Ռոկանի դաշնակի նուագահանդէսը։ Երաժշտասէր հասարակութիւնը անշուշտ պիտի փութայ ներկայ գտնուիլ, վայելելու համար ընտիր երաժշտութիւն մը։

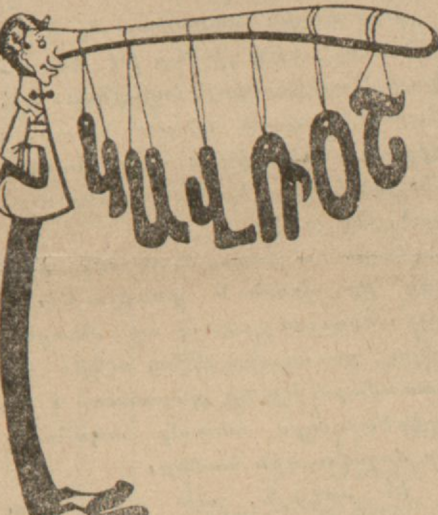

Այս շաբթու փնտռեցէ՛ք ամէն կողմ: Գին՝ 5 ղրուշ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՋԱՐԻՆ ՍՊԱՆԻՉԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 27.— Ռոյթէրի գործակալութիւնը Մոսկուայէն կը տեղեկանայ թէ երէկ ձերբակալուեցաւ Ջարին սպանիչ քոմիսէր Պոլոպոտոֆը։

ՆԱԽԱՆԻԹԵՐՈՒ ՀԱՐՑԸ ԱԶԳԵՐՈՒ ԸՆԿ. ԵԱՆ ՄԷՋ

ԺԸՆԵՒ, 27.— Ազգերու Ընկերութեան լեհ պատուիրակութիւնը Խորհուրդին ներկայացուց նախանիթերու մասին տեղեկագիր մը և առաջարկեց որ մասնաւոր յանձնախումբ մը կազմուի ուսումնասիրելու համար այս կարեւոր խնդիրը։ Խորհուրդը ընդունեց այս առաջարկը ինչպէս նաեւ կազմուելիք յանձնախումբին լեհ անդամները, ամէնքն ալ նշանաւոր անտեսագէտներ հետեւեալ երկիրներէն.— Անգլիա, Միացեալ Նահանգք, Հարաւային Ափրիկէ, Չէխոսլովաքիա, Պրազիլիա, Ֆրանսա, Մեքսիկա, Հոլանտա, Բոլոնիա, Բորթուկալ, Շուէտ, Ճաբոն, Զուիցերիա. Սովետ Ռուսիա։ Պատահական ըլլալով Գերմանիոյ ներկայացուցիչ մըն ալ պիտի առնուի յանձնախումբին մէջ։

ՃԱՊՈՆԻ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

ԹՕՔԻՕ 27.— Մ. Ուկաճի ազգակի կայսեր դիմեց և խնդրեց որ ինք հրամայէ բանակին և ընտրէ պատերազմական նախարարը։

Այս դիմումը կը հաստատէ թէ, տակաւին չէ կարգադրուած Մ. Ուկաճիի և բանակին միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը։ Այժմ սպաները երկընտրանքի մը առջեւ կը գտնուին. կա՛մ պիտի հպատակին և կամ պիտի մերժեն հրաման մը, որ աստուածային հանգամանք ունի։

Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդը ի գիտութիւն կը ծանուցանէ թէ Օր. Սիւզան Մ. Արմաղանի փափաքին համաձայն, իր ողբացեալ մօր Այրի Տիկին Լուիզ Մ. Արմաղանի մահուան քառասունից լրման առթիւ, այս Կիրակի 31 Յունվար Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ թաղիս քարոզիչ Տ. Գէորգ Ս. Արքեպիսկ. Ասլանեան յատուկ պատարագ պիտի մատուցանէ և յաւարտ պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի ի հանգիստ հոգւոյ ողբացելոյն։

Սկիզբ. Ժամերգութեան ժամը 8, պատարագ 10։

Silko

SARK-ISPENCIYARI LABORATUARI

ՌՕՄԱԹԻԶՄԸ
ԼՈՒՄՊԱԿՕ
ՍԻԱԹԻՔ

Ջիղերէն եւ ցրտառութենէ յառաջ եկող բոլոր ցաւերը կը հանդարտեցնէ։

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԱՄԷՆ ԴԵՂԱՐԱՆԻ ՄԷՋ

ՎԱՂՈՒԱՆ ՎՏԱՆԳԸ

ԳՐԵՑ՝ ԱՐՏԱՇԷՍ ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

Ապահով եղբայրասպան պատերազմը, իաղեւգերման խորհրդաւոր բանակցութիւնները, Ֆրանսայի վարչապետ Մ. Պլումի պատառ ճառերը ա՛յնքան մեր ուշադրութիւնը գրաւած են որ, անոնցմէ յետոյ պատահած դէպքերուն և հրատապ խնդիրներուն հագիւ հազ կարեւորութիւն կուտանք և կը ջղագինք անոնցմով։

Այս կարեւոր խնդիրներէն մէկն է, այս օրերս, Ձաբոնի դաւիճին հրաժարիլը։

Հրաժարեալ Մ. Հիրօհիտա կրցաւ իւազաղաթաթ պաշտօնավարութիւն մը ունենալ։ Սովեէթ Ռուսիոյ հետ ինչ խնդիր ունեցաւ, պատերազմի պատասխանքներ ըրաւ։ Գերմանիոյ հետ զինակցութիւն մը կնքեց, և սակայն, հակառակ բոլոր այս կոխի գործերուն, մինչեւ վերջը պահեց խաղաղութիւնը և անխոնեմ քայլ մը առնելով պատճառ չեղաւ Ափոյ և անոր հետ բոլոր աշխարհի խաղաղութիւնը վրդովի։

Հրաժարեալ դաւիճին յաջորդները զժբաղդաբար չկրնան խաղաղութեան դաւին ծառայել։ Ո՞նէ այս կասկածը կը ներշնչեն նոքին կազմութեան առթիւ ըրած իր հրատարակութիւնները։

Նոր դաւիճին վարիչները զինուորականներն են։ Ու, հագիւ Հիրօհիտայի դաւիճը ինկած, սա յայտարարութիւնը ըրին.

«Ազգային պաշտպանութեան գործը բարեկարգութեան կը կարօտի։ Քաղաքական մարդոց հետ գործակցութիւն մը անկարելի դարձած է. ասոր համար մենք ամէն կարգի միջամտութիւն մերժելով, Ձաբոնի քաղաքականութիւնը պիտի զեկավարենք մեր միջոցներով միայն»։

Ինքնին կը հասկցուի թէ ի՛նչ կրնան ըլլալ զինուորական կուսակցութեան մը միջոցները։

Ձաբոն զինուորական կուսակցութիւնը այդ առաջին յայտարարութենէն անմիջապէս վերջ գրաւ իր պայմանները։ Ըսաւ.

Ա. Նոր դաւիճին մէջ չպիտի մտնէ քաղաքական ո եւ է կուսակցութեան պատկանող անդամ մը։

Բ. Երբ նոր դաւիճը կազմուի, անկէ անմիջապէս վերջը պիտի յուծուի Ներկրդարանը։

Այսինքն, կարճ խօսքով, զինուորականները ձեռք պիտի առնեն Ձաբոնի կառավարութեան զեկը ու երկիրը պիտի վարեն զինուորական սիկատորութեամբ։ Եւ զինուորականներ այս խիստ կառավարութեան գործը պիտի ըլլայ, աւելորդ է ըսել, պատերազմ Սովեէթ Ռուսիոյ հետ, բան մը զոր նախորդ կառավարութիւնն ալ կ՛ուզէր, ամէն Ձաբոն կ՛ուզէ, բայց չունին այդ բազձացուած գործին համար պէտք եղած համաձայնութիւնը։ Մինչեւ ատանկ գործերու մէջ, պիտենք որ, — հոգ չէ թէ մանու և կենաց խընդիր մը ըլլայ երկրին համար — շատ բարակը չեն մտածեր զինուորականները։

Բայց խնդիր է թէ Ձաբոնի համար անհրաժե՞շտ է պատերազմը Սովեէթ Ռուսիոյ հետ։ Երկրորդ՝ պիտի կրնա՞յ յաջողութեամբ գլուխ հանել պատերազմ մը՝ իր երկրէն մղոններով հեռու և պատերազմական լուրջ պատրաստութիւն տեսած հաբիւթ ութսուն միլիոնոց ժողովուրդի մը հետ։

Այս հարցերուն շատ դժուար է պատասխանել։

Ձաբոն անհրաժեշտ պէտք ունի պատերազմելու, որպէսզի կարենայ թշնամիին վրայ յաղթանակ մը տանելով, իր երկրին առնտանները ընդլայնել։

Ձաբոնի բնակչութիւնը ամէն տարի մէկ միլիոն հոգի կ՛աւելնայ. այնպէս որ տասը տարուան մէջ, ինչ որ պետութեան մը համար «վաղը» ըսել է, Թօքիոյի կառավարութիւնը պարտաւոր պիտի ըլլայ տասը միլիոն հոգիի տնուղ և դործ հայթայթել։

Եւրոպայի մէջ, հազար հոգին միջին հաշուով տարին 18 ծնունդ կ՛ունենայ, իսկ Ձաբոնի մէջ՝ 32 ծնունդ։

Ձաբոն երբ իր դաւանները առաջին անգամ Եւրոպայի առջեւ բացաւ, 1854ին, 30 միլիոն բնակչութիւն ունէր։ Այսօր ունի 66 միլիոն. 1950ին, բնակչութիւնը պիտի ըլլայ անպայման 80 միլիոն։ Բայց ո՞ւր պիտի բնակի տաս-տասներկու տարուան մէջ երկրին բնակչութեան վրայ բարդուելիք այս տաս-տասնհինգ միլիոն ժողովուրդը։

Եւրոպայի մէջ, իր երկրին տարածութեան հետ համեմատելով, ամէնէն բազմամարդ երկիրը Պելժիան է։ Պրիւքսէլի մէջ խիտ կեդրոններ կան, ուր քառակուսի մէկ քիլոմէթր տեղին վրայ 394 հոգի կը բնակի։ Իսկ Թօքիոյի մէջ թաղեր կան ուր քառակուսի մէկ քիլոմէթր հողին վրայ կը բնակի... 960 հոգի։

Բայց եկէք տեսնենք որ Ձաբոնի կառավարութիւնը կարող ըլլայ իր նոր բնակչութիւնը տեղաւորելու միջոց մը գտնել, բայց կը մնայ տակաւին առնելու ապրուստ հայթայթելու խընդիրը, անոր ուսելիք հացը։

Ձաբոնի մշակելի հողը ամբողջութեամբ գրաւուած է, կը մշակուի նորագոյն դրութեամբ և քիմիական պարարտներով։ Բայց ասով կարելի չէ ապրեցնել 80 միլիոնի ժողովուրդ մը։

Այս մասին զաղափար մը կ՛ունենանք, եթէ յիշենք թէ Ամերիկայի Գալիֆօրնիոյ նահանգը, որ, Ձաբոնէն տասն անգամ նուազ, 6 միլիոն բնակչութիւն ունի, Ձաբոնի հերկած հողին կրկնապատիկը մշակած տեղ ունի։

Արդ, սա կացութեան մէջ, Ձաբոն իր յարաճուն բնակչութիւնը ո՛չ տեղաւորելու, ոչ ալ անուցանելու բաւական միջոց ունի։ Ու կառավարութիւնը պարտաւոր է իր երկրէն դուրս տեղ մը ապահովել իր ժողովուրդին համար։

Եւ սակայն, այս անհրաժեշտ պէտքին համար Ձաբոն անապայման պէտք է որ Սովեէթ Ռուսիոյ վրայ յարձակի՞։ — Երբե՛ք։

Ձաբոն ունի Քօրէան, Ֆօրմոզան, Մանչուքուօն. Մանչուրիան, մեծատարած երկիրներ, որոնք կըրնան Ձաբոնի բնակչութեան կըրկնապատիկը յայնօրէն ապրեցնել և Ձաբոնի լուրջ դասակարգը, պարզ ժուռգին կ՛ուզեն, փոխանակ ասոր անոր վրայ յարձակելու, այս երկիրները իրենց ձեռքին մէջ ամուր բռնել, լաւագոյն մէթոտով ատոնք չէնցնել և մայր երկրին համար ալ արդիւնաւէտ շահատան մը քնել։

Բայց Ձաբոն զինուորականները իրենց զբաղումին բերումով, ազգայնականները՝ հայրենասիրական եռանդով պատերազմ կ՛ուզեն, Սովեէթ Ռուսիոյ վրայ յարձակիլ կ՛ուզեն... Համայնավարութիւնը պատժելու, հալածելու նպատակով, և մանաւանդ Ձաբոնի տիրապետութիւնը բովանդակ Չինի վրայ և ամբողջ Ծայր Ափոյ մէջ տարածելու բաղձանքով։

Ափիկա յախուռն արկածախնդրութիւն մըն է, կը վախցուի որ Ձաբոն զինուորականութիւնը երբ պաշտօնի գլուխ անցնի, փորձէ այդ վտանգալի արկածախնդրութիւնը, վրդովէ Ափոյ խաղաղութիւնը և Ափոյ հետ վրդովէ եւրոպայի խաղաղութիւնը՝ գրգռելով Գերմանիոյ ախորժակը։

Ինդիր է թէ Ձաբոնի նիւթական միջոցները պիտի ներե՞ն ընելու այդ ձեռնարկը զոր յաջողութեամբ գլուխ հանելու համար դրամական լայն միջոցներու կը կարօտի։

ԾԱՅՐ, ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ ԿԵՆԴՐՈՆԸ

ՍԻՆԿԱԲՈՒՐ

ՍԻՆԿԱԲՈՒՐ ՄՕՆԹԵ ՔԱՐԼՈՅԻՍՐՑԱԿԻՑ

Սինկաբուր, որ Բրիտանական կայս. Մայր. Արեւելքի մէջ կատարուած ռազմափորձերուն կեդրոնն է. մեզի այնպէս կ՛երեւայ թէ Ափոյ այդ ծայրը, ապառաժութեան, հեւանդութեան և զանազան ապականութեանց կեդրոնն է։ Մինչդեռ իրականութիւնը ասոր բոլորովին հակառակն է։

Անգլիա, չինական ծովային կայանը ունի 25 մարտանաւ։ «Քըմպըլերլանտ» և «Ծօրսէթլանտ» յածանաւերը, «Էքսմէսծօդանաւակիր», 9 Թորփիլլանաւած. 17 ընդծովեայ։ Ասոնք Մալեզեան դինուորական բանակատեղիէն 7000 դինուորին, իրաքի, Հնդկաստանի և Սինկաբուրի օդային տորմիղներուն մասնակցութեամբ կը կազմեն Անգլիոյ զինուժը Սինկաբուրի մէջ, որ Ծայր. Արեւելքի մէջ ռազմավարական տեսակէտով ամէնէն կարեւոր կայանն է։ Սինկաբուր Ծայր Ափոյ մէջ Անգլիոյ ժանտարմաներէն մէկն է Հնդկաչինի, Շէնի, Ֆիլիբեան կղզիներուն, Սումատրայի, Ափրաբալիոյ և վերջապէս Ձաբոնի վրայ։

Կասկած չի կայ որ Սինկաբուր աշխարհի ամէնէն հարուստ քաղաքն է։ Հոս կը տեսնուի թէ բանաստեղծներուն ոսկի երազած քաղաքն է։

Սինկաբուր, Մալէզեան կղզիներու արտածման վայրը եղած թեղի և քաուչուկի արտածման կեդրոնն հրապարակն է։ Սինկաբուրի մէջ 6 հազար Մալայաններու մէջ 8հազար սպիտակներ կան (տեղական «գեղին» գեղին դէմ սպիտակ) բնակիչ կայ և անոնց մեծագոյն մասը անգլիացի է. մնացած մասն ալ եւրոպական երկիրներէ հոն գաղթած են։ Գանի մը տարիէ ի վեր տարապայման հարստացած է Սինկաբուր և ասիկա պարտականէ քաուչուկի արտածութիւնը չափաւորելով այս նախանձելի դնոյն չատ բարձր պահելուն։ Անցած տարի 450 հազար թօնա քաուչու արտածուած է այս երկրէն և իւրաքանչիւր լիդրին (կէս թելօ) գնոյն վրայ քսան քուրայի բարձրացում ըլլալէն դրամագլուխ է 9 միլիոն թրքական լիրայ հասյթ մը։ Եթէ այս հարստութեան վրայ թիթեղին ալ տարբը բարձնենք, պիտի գտնենք Սինկաբուրին ոսկի քաղաք ըլլալուն գաղտնիքը։

Թիթեղը՝ Մալայան կղզիներու յատուկ արտածութեան ապրանք մըն է։ Թիթեղը չատ քիչ կ՛արտադրուի ուիշ երկիրներու մէջ։ Թեղի արտադրութիւնը նուազելու հետեւանքով թօնօն 100 անգլիական ոսկի արժող թիթեղին գինը 240 անգլիական ոսկիի բարձրացաւ և հանքատէրները նոյնպէս տեղերնին ահագին հարստութիւն դիզեցին։

Սինկաբուրի մէջ, տակաւին չորս տարի առաջ ամեական 60 տոլարի աշխատող վաճառականը գիր մը անցածները 400 հազարդիր (տոլար) չէք մը քաշեց պանքայի վրայ, չէքը առաջուղը վաճառականին մասին տեղեկութիւն առնելու համար դիմեց պանքան, հարցուց մը բրաւ և պատասխանեցին անոր թէ եթէ այդ դումարին քառապատիկն ալ ըլլայ, կ՛ընդունի պանքան։

Ինչպէս կը տեսնուի չատ դժուար գործ մը չէ հարստանալ Սինկաբուրի մէջ։

ԳՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ ՈՐ ՍԱԿԱՅՆ ԳՐԻ ՏԵՂ ԶԱՅՆԱՆԻՇԸ ԿԸ ԳՐԷ

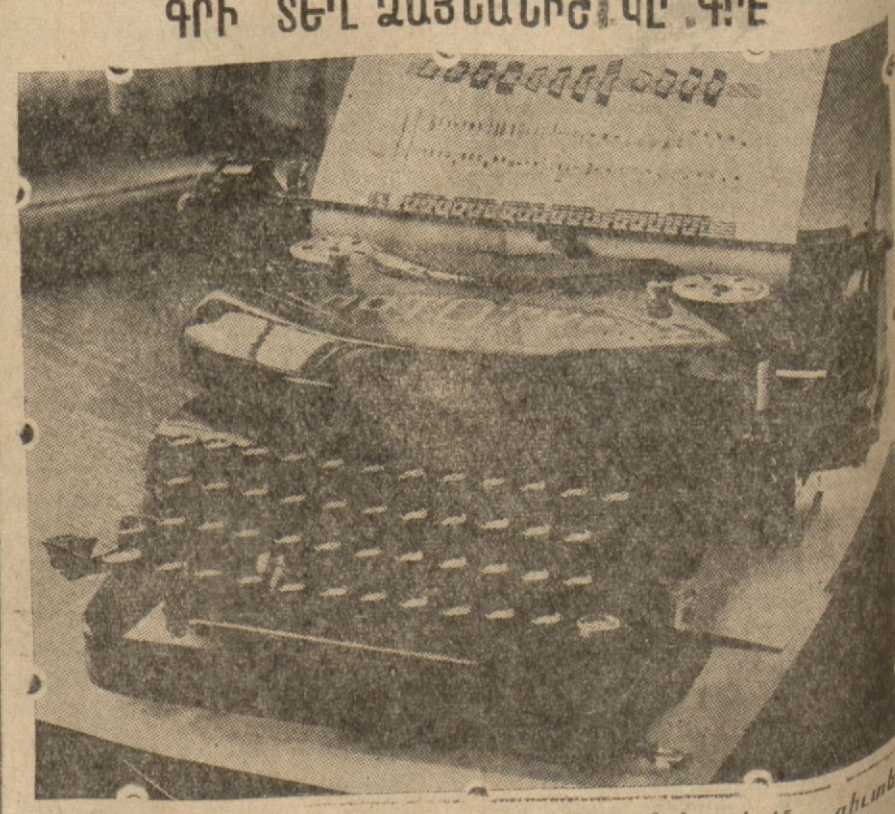

Ամերիկացիք տարօրինակ ժողովուրդ են, անոնք իրենց գիւտերը այլեւս կը տարածեն գործնական աշխարհի մէջ։

Ահա ծեզի անոնց նոր ու շահեկան գիւտերէն մին։ Գրի մեքենայի մը, ինչպէս վերի պատկերին մէջ կ՛երեւի կրնան նօթաներ գրի առնել։

Ասիկայ կարեւոր գիւտ մը կը նկատուի, մանաւանդ երաժշտական աշխարհին մէջ։

ԵՐԳԻՇԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԷՄԻՅՈՒՆԻՆ ՄԱԼԸ ԵՒ ՅԷՆԷ ՀԷԼԱԼՏԸՐ

— Տղաս, աստղերը ա՞ւր կը գնեմ:
— Չոլիվատի մէջ, հայրիկ...:

— Որա՞ն ալ ցած է այս ծառը...

ժամանակին երիտ նշանաւոր կծծիներ կան եղեր, մին Պաղատաի և միւսը Պասթայի մէջ։ Այս վերջինը՝ իրեն պաղատացի հռչակակից Պաղատացի մեծահարուստ մարդուն համբաւէն քեզուզրուած՝ կ'որոշէ հոն երթալ և ապահովութեան մասին անոր հետաւոտ ընթացքը ուսումնասիրել։ Ուստի Պաղատաց հասնելով՝ կծծի մարդուն բնակավայրը կը փնտռէ, և իրեն յոյժ կուտան հոյակապ ապարանք մը, երիտ դռները բաց, ուր կ'երեւէին մի քանի մարդիր հագուած կրթեալ ծառաներ՝ այցելուները մեծարելու զբաղած։

— Այս ինչ տեսակ խնայողութիւն է, կը խորհրդածէ կծծին, տեսնելով չոյպ մխուճները։

Ծառաներուն կողմէ մեր կծծին կ'ասպետորդուի նախաճաշկ և հոն առանձրոյթ կողմէ դիմաւորուելով յարգանքով ընդունուելէ ետք, կը մտնէ ճաշասենեակի մը, ուրիշ հրաւիրեալներու հետ։

Ճաշէն չետոյ, ներկաները կ'երթան չքեղ հիւրասենեակ մը և հոն կը զբօսնուն յատկապէս բերուած նուագածու, գեւսան ու երգիչներու մասնակցութեամբ։ Երեկոյ կ'ըլլայ և Պասթացին անհրնակալի եկած, այս կնճռոտ խնդրոյն մէջէն չի կրնար ելլել, որովհետեւ իր ներքադրութեան ճիշդ հակառակն էր տեսածը և մինչեւ գիշեր ալ խնդրոյքը կը չարունակուէր ձոխ ախորժին չուրջ։

Կծծի Պասթացին լեզուն առջ չերթար հրաւիրեալներուն քով առնաիրոջ հետ այդ նիւթին վրայ խօսելու, միեւնոյն առեն ներքադրելով թէ տեսածը պարզապէս նպատակով պատրաստուած հանդէս մը կըլլար նոր ըլլալ։ Քնանալու առեն, տանտէրը հրաժեշտ առնելով կանանոց մեկնելուն՝ ապահն ալ կը հրաւիրէ զինք մօտակայ սենեակ մը ուր հագիւ անկողին մտած Պասթացին կանանոցէն ձեծկտելու ձայներ կ'առնէ, ուր գիտնին գաւազան զարնելով, իւրաքանչիւր հարուածին կոկորդալիր խնդուքներ կը յաջորդէին, և այս պարագան գինքը աւելի հետաքրքրելուն՝ կ'որոշէ առաջին առթիւ տեսակցիլ այդ մասին տանտիրոջ հետ։

Ուստի հետեւեալ օրը հարցուփ կ'ուղղէ Պաղատացի ներքադրեալ ապահին թէ, այս կերպ խնդալ խաղալով ինչէ մարդ կը ձեծուի՞ և իրեն պէս հաչուապէտ մէկը ի՞նչպէս այդ բացառիկ ծախքերուն կրնայ տակաւ։

Պաղատացին կը պատասխանէ ապէս.

— Այո՛, այդ խնդրոյն օրքան զարմանաք, իրաւացի է։ Այնքան վայելք ու զբօսանք կծծիութեան անդարմար ըլլալուն. ձեզի սա յիշեմ թէ այս նշանաւոր ձերունի ապահը մեռաւ անցեալ տարի և ամբողջ հարստութիւնը ձեռաց իր կնոջ, որուն հետ ես ամուսնացայ և որոշեցինք ունեցածնիս վայելել, ճոխ ապրիլ, քանի որ անպատակ ալ ենք։ Գալով ծեծի խնդրոյն, միանդամ կծծիութենէն՝ գերեզմանի դրամ չտալու համար կատակ ըրաւ որ կանանոցին բակը թաղուի։ Զինքը հոն ամփոփեցինք և վրան ալ փայտէ անուակ մը դրած ենք ու ամէն գիշեր ներս մտնելուս՝ գաւազանով հարուածներ կուտամ անուակին, մինչդեռ տիկինս ալ քահ քահ խնդալով ամէն մէկ զարնելուս «եէմէյէնին մալը եէյէնէ հէլալտըր» կ'ըսէ։ Ահա եղելութիւնը ասկէ կը բաղկանայ։

Պասթացի կծծին, այս բացատրութեան վրայ հրաժեշտ տալով, չիտակ կ'երթայ Պաղատաի չուկան, ուր կէ խիստ չատ անակաս պիտոյք, հագուստ, զորք, պերճանքի առարկաներ կ'առնէ և ուղտերու կարաւանով քաղաք վերադառնալուն՝ իր կինը զարմացած երբ կ'ուզէ հասկնալ այս յանկարծակի փոխոխութեան պատճառը, Պասթացի կծծին կը պատասխանէ։

— Կնի՛կ, քու տարիքդ փոքր է, մինչդեռ ես 70նոց ծերունի մըն եմ։ Կրնաքիս մնացեալ կարճատեւ չրջանին ա՛լ որոշեցի ուտել, վայելել և առատօրէն ծախսել։

— Ուրկէ՞ տրվեցար այդ դասը, կը հարցնէ կինը։

— Ծայրանի է որ, իմ մօտաւոր մահէս անմիջապէս յետոյ, սա Թարմ տարիքովդ և ինձմէ ունենալիք մեծադումար ժառանգութեամբդ անպատճառ պիտի վերադառնաս ու գեռատի էրկանդ հետ իմ հարստութիւնս մսխելով՝ պիտի ծաղրէք ապահութեանս համար։ Ահա իմ կեանքիս վերջին վարագոյրը։

Կ'ուզեմ որ, երկար տարիներու զրկուածներէ յետոյ, անունս յիշուի իբր առատաձեռն մարդ, որ ծերութեան տարիքին պիտցաւ արժեցնել իր հարստութիւնը, եւ այս մասին մանաւանդ ներշնչուած եմ յաւերժիկային քեզ հետ կարգուելիք անձէն ու պիտ ծեծողէն՝ ինչպէս ականատես եղայ Պաղատաի մէջ։

ԵԴ. ԱԼԵՔՍԱՓԵԱՆ

ԵՐԿՈՒՔԻՆ ՈՒՍԵՐԸ

Այր մը և կին մը կը խօսէին.

— Գիտե՞ս, կ'ըսէր այրը, իմ ուսերս երբեք գիտէն չեկան այնքան մրցումներու մէջ։

— Ճիշդ հակառակը իմինիս, պատասխանեց էգը, իմիններս ալ գետնէն վեր եւած չունին...։

ԱՆԽՕՍ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

— Ինչ կ'ըսես այդտեղ բանկամ:

— Չե՞ս տեսներ, կը ներկեմ աթոռատար:

— Ինչ գոյնով:

— Անգոյն հոգաբարձուներու գոյնով...:

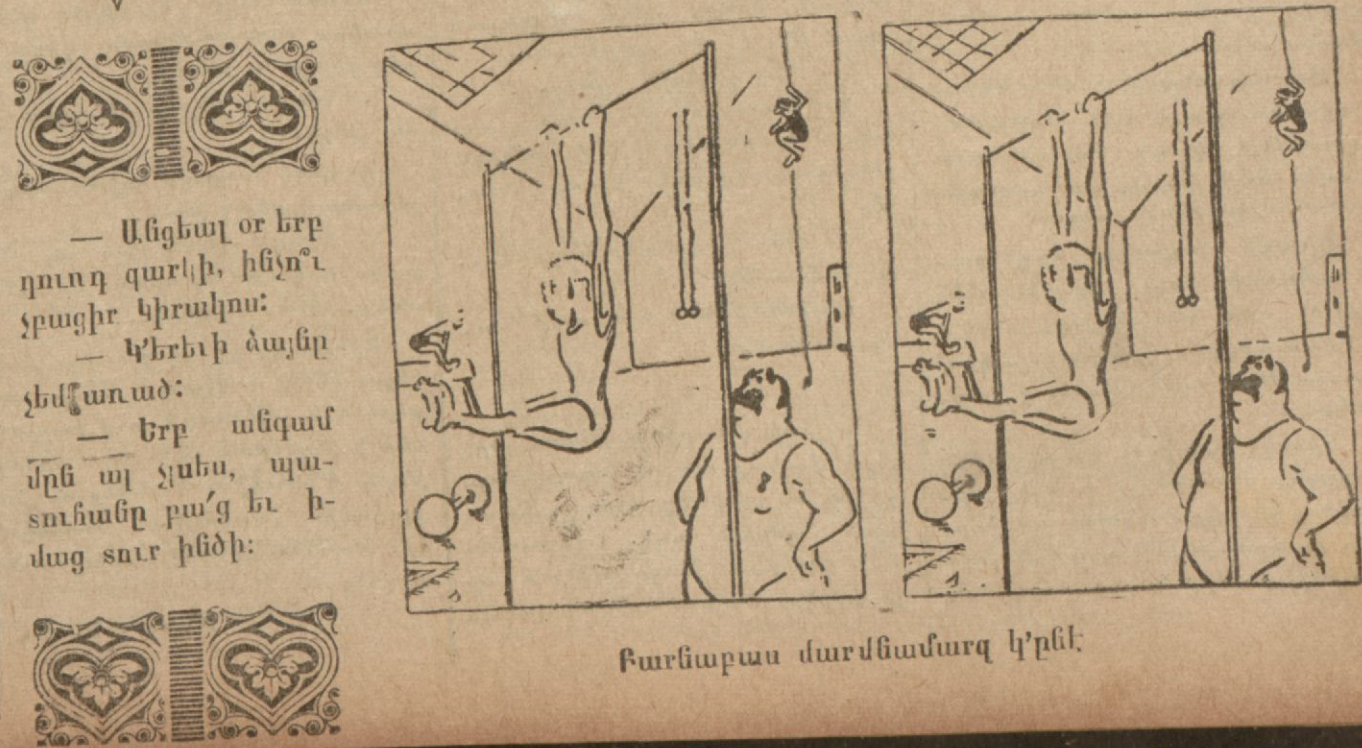

Բարեւաբաս ժարմճամարգ կ'բլլ:

«Ժամանակ»ի Պատմուածքներէն

ԵՐԱԶՄԸ

Նաչիէ, անտառին մթնատուներ խորչերէն աչքերը երկինք բարձրացնելով մրմնջեց.

— Գրասենեակի կեանքը ինչքան օտար կ'երեւայ հիմա ինծի:

Ծովը նստող երիտասարդը պատասխանեց.

— Այո՛, հոս մարդ նոր կեանք մը սացած կը թուի ըլլալ...

Նաչիէ գլուխը երիտասարդին դարձնելով քաոս.

— Նիյազի՛, արձակուրդէն դըպրոցէն հեռացող աշակերտի մը երեւոյթը ունիք այսօր:

— Դուք ալ բոլորովին փոխուած կ'երեւաք: Ո՞ւր է դրասենեակի ան գոգնոցը, ո՞ւր է ձեր այնքան խիստ ու խոժոռ դէմքը:

Նաչիէ խնդալով աւելցուց.

— Իրաւունք ունիք... սակայն երկու օրէն դարձեալ միեւնոյն կեանքը:

Երիտասարդը զարն չեչտով մը յարեց.

— Մե՛ղք:

— Ուրեմն գրասենեակի կեանքը ձեզի հաճելի չէ՞:

— Բնականաբար ո՛չ. հոն հաճելի ինչ կայ որ:

— Աշխատիլը չէ՞ք սիրեր միթէ Նիյազի:

— Աշխատութիւնը չէ՛, միջավայրն է որ չեմ սիրեր:

Դուք ատիկա հասկնալու էք... ա՛հ եթէ կարենայիք հասկնալ:

Նաչիէ ինքզինքը զսպեց.

— Ե՞ս է որ չեմ հասկնար պիտի ըսէք... բայց առանց բառ մը հանելու բերնէն չարունակեց իր ճամբան:

Նիյազի ամաչարեց Նաչիէին հասնելու համար, և ոտքը կաչխլով ինկած տեղն ակամայ Նաչիէին փաթթուեցաւ, ու ան ալ իր հետը վար ձգեց:

— Ձիշտ դպրոցական տղայ մը պարձեր էք այսօր:

— Ի՛հ, այնքան ալ խոչոր աղջայ մը չեմ. տակաւին քսաներկու տարեկան եմ:

Նաչիէ յոգներ էր: Ճամբուն եզերքը նստաւ, գլուխը ծառի մը յենած, աչքերը փակ:

Նիյազի սկսաւ ուշադրութեամբ զննել իր ընկերուհին ու անոր աչքերուն տակ թեթեւ խորչումներ գոյացած էին: Շրթունքներուն քովն ալ գիծեր կ'երեւէին: Եւ մազերուն մէջեղէն ճերմակ թելեր կը ցայտէին:

Գեղեցիկ չէր ան, սակայն նուրբ էր և համակրելի, ու ամբողջ մարմնոյն վրայ յոգնած երեւոյթ մը կար: Երիտասարդը Նաչիէին ձեռքը բռնելով հարցուց.

— Ի՞նչ պատճառ Նաչիէ, ի՞նչ պատճառ...

Երիտասարդուհին աչքերը բացաւ, ձեռքը քաշեց ու ըսաւ.

— Ինչո՞ւ համար այդ հարցումը:

— Այսինքն... ի՞նչ պատճառ այսպէս առանձինն կ'ապրիք: Ինչու չէք ամուսնացած:

— Ի՞նչ ըսեմ... ինչո՞ւ պիտի ըլլայ, ձակատագիրը... կեանքիս մէջ առանձինն մնացած օրս, երկու պզտիկ քոյրերս ունէի հոգածութեանս յանձնուած:

Զանոնք խնամել, մեծցնել ուսուցանել պէտք էր: Սիրուած աշխատակիս սկսայ: Ամուսնանալու մասին չկրցի խորհիլ և ահա այսպէս երիտասարդութիւնս անցաւ:

Նիյազի խորունկ կարեկցութեամբ մարիկ ըրաւ, գրասենեակին մէջ ոչ ոքի հետ խօսող լուրջ և թեւեւս անզգայ երեւցող այս կնոջ զոհողութեան ոգին տեսնելով յուզուեցաւ:

Նիյազի այդ կնոջ հանդէպ միշտ յարգանք ունեցած էր և անոր միջնակաց վիճակը տեսնելով առաջարկեր էր արձակուրդի օրերը ելլելա անցնել: Եւ երբ իր առաջարկը հաւանութեան արժանացաւ իրմէ երջանիկը չկար:

Հիմայ, հոս անտառ, երկու մարտերիմ բարեկամներու նման իրարու իրենց կեանքը կը պատմէին:

Նիյազի ալ հօրը նիւթական նեղ պայմաններուն պատճառաւ ընտիկ էր ուսումը կիսատ թողուլ և գործի ասպարէզը մտնել: Իր ալ յոյսերն ու փայլուն ապագան մարեր էին: Ինք ալ կեանքէն զատնացած, մարդկութենէն հեռու կապրէր և ճիշտ ասոր համար էր որ, Նաչիէին զգացումներն ու գոհողութիւնները կը գնահատէր:

Նաչիէ ինքնիրմով խօսելու պէս կը մրմռար.

— Տասնըհինգ տարիէ ի վեր նոյն կեանքը... պարզապէս մեքենայ մը գործած եմ: Շուրջս ամէն ոք կին մը ըլլալս մոռցան... Թերեւս ես իսկ մոռցած եմ:

Իսկ Նիյազի պատասխան տուաւ.

— Բայց ատիկա ծայրայեղութիւն է... պէտք չէ մոռնալ որ կին մըն էք:

Նաչիէ գառն ժպիտով մը ընդհատելով յարեց:

— Բայց ի՞նչ բանի համար, ինչի՞ պիտի ծառայէ:

* * *

— Նաչիէ՛, յոգնա՞ծ էք, քուն ունի՞ք:

Նիյազի այս հարցումը կ'ընէր իր սենեակէն, իրենց սենեակները բաժնող հաղորդակցութեան դրան բացուածքէն:

— Ո՛չ, ինչո՞ւ հարցուցիք:

— Ռուկերնիդ կրնա՞մ դալ, սիկառ մը կը ծխենք:

— Այո՛, բայց միայն մէկ սիկառ, յետոյ քուն:

Նիյազի ընդհատելին սենեակը մտաւ, աթոռի մը վրայ նստաւ: Նաչիէ կը լուացուէր:

— Կ'արտօնէ՞ք, ըսաւ ու խընդաց:

— Խնդրեմ...

Նիյազի հատուցելու պէս ըրաւ և Նաչիէի մօտեցաւ.

— Ի՞նչ անոյշ հոտ...

Նաչիէ անոր այս կատակին համար բարկանալ ուզեց, բայց չկրցաւ. ներսիդիէն ձայն մը կը գոչէր.

— Վազը գործակալ նոյն կեանքն է, միշտ նոյն կեանքը:

Լուսանին չորերը սենեակը կը լուսաւորէին:

Նիյազի երիտասարդուհին մտաձուխներուն թափանցելով ըսաւ.

— Հաւանաբար դուք ալ ինծի պէս վազուան մասին կը խորհիք: Գիտնաք, Նաչիէ, կեանքիս մէջ օրքան առանձին եմ:

— Դուք հիմա միայն առանձինն էք, մինչդեռ ես, այսպէս ամբողջ կեանքս պիտի անցնիմ: Այլեւս ինքզինքը զսպելու ոյժը չէր մնացեր իր քով:

Նիյազի կամացուկ մրմնջեց.

— Ա՛լ վազուան մասին չխորհինք, Նաչիէ:

Նաչիէ բնազդաբար երիտասարդին մազերը գգուել սկսաւ: Սակայն ձեռքը անոր մազերուն դպաւ թէ չէ, ետ քաշուեցաւ:

— Ինչ գեղեցիկ գիշեր...

Երիտասարդը, հիմա աւելի մօտեցած էր ընկերուհիին և զանիկա թեւերուն մէջ առեր էր ու կ'ազատչէր.

— Զիս մի՛ վռնտեր Նաչիէ... ու համբուրեց:

Նաչիէ գնա՛ ըսելու ոյժը չունեցաւ երբեք:

* * *

Նաչիէ զուարթ արթնցաւ, երգելու փափաք ունէր: Շուտով հագուեցաւ ու պարտէզ իջաւ: Աբրշոյսի չողերուն տակ, անտառներուն մէջ լուռ խաղաղութիւն մը կը տիրէր: Նաչիէ երեւակայական երջանկութեամբ մը արբչխ, չրջան մը ընելով պանդոկ դարձաւ:

Երիտասարդը՝ որ իրեն կ'ըսպասէր, ուրախութեամբ դիմաւորեց զինքը ու ըսաւ.

— Ինչե՛ր, ինչե՛ր, կ'ուզեմ ըսել քեզի:

Նաչիէ ձեռքովը երիտասարդին բերանը գոցելով ըսաւ.

— Անգրեմ. բան մըն ալ մի՛ ըսեր: Երկուքս ալ երազ մը տեսանք. ահա, այսքան...

Երիտասարդը յուզուած քովը կեցող կնոջը նայեցաւ: Անոր աչքերուն և շրթներուն քով խորչումներ և մազերուն մէջ ալ արծաթ թելեր կ'երեւէին: Մտածեց որ ինքը հազիւ քսաներկու տարեկան էր: Յորտնուկ վիշտով գլուխը ծռեց ու լռեց...

Թարգմ. Ն. Թ.

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԹՈՒՐՔԻՈՅՄԻՋՀՆԱԽՕՍԱԿԱՆ ԿԱՌԹԵՒՈՐ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ

Թուրք պատմութեան կաճառին կատարած դերը

Թուրքիոյ մէջ հնախօսական խուզարկութիւնները դրեթէ Հանրապետութեան օրով միայն թափ կը առնեն. աւելի քան հօթանասուն հետազօտութիւններ կատարուած են են Անատոլուի մէջ 1924էն մինչեւ 1936 տարին: Այս հետազօտութիւններուն համար, Թուրք հանրապետական կառավարութիւնը իր բարոյական և նիւթական աջակցութիւնը ի սպաս դրած է միշտ:

Աթթէյոժիի գործը, 1929էն ետք եւրոպայի մէջ ուսում առած Թուրք մասնագէտներու ձեռքով. մանաւանդ «Թուրք Պատմութեան կաճառին ջանքերուն չնորհիւ մեծ գարկ առացած է:

Հնախօսական խուզարկութիւններու տասերկուքը ուղղակի հանրապետական կառավարութեան ծախքով ձեռնարկուած է:

Օսար հնախօսներու պեղումները

1. Կիլիկիոյ պեղումները.—Ամերիկացի հնագէտ Մ. Հէթթի Կօլաման և Անթրոբօլոկ Մ. Էրիք, Աքէացիներու հնութիւնը հետազօտելու նպատակով պեղումներ կատարեցին Թարսուսի մօտակայ Կէօզլիւքուլէ և Մէրսինի մերձակայ Գազանլը հիւղակներուն մէջ:

2. Տրօվադայի պեղումները.— Այս վայրին մէջ պեղումները կը սկսին 1865էն սկսեալ: Գումմէբէ, Եէնիքէօյ, Հանայթէբէ և Հիսարլըճէքի պեղումները խիստ կարեւոր արդիւնք տուած են:

3. Գուսուբայի պեղումը.— Սֆինքսի վիլայէթին, Սանտըգլըի մերձակայ Գուսուբա գիւղի պեղումներուն ձեռնարկեցին Մ. Լէմպ և Անգլիոյ հնագիտական կաճառի անդամներէն ճարտարապետ Մ. Լիլիոօ կառանէք և հոլանտացի Մ. Սիքս, հետազօտութիւնները 1935ին սկսան և մէկ ամիս տեւեցին:

Այս վայրը հաւանաբար հին Գուշարն է, որով հիմիկ կարեւոր ոստան մըն է:

4. Նէմրուդ գալէի պեղումները.— Իսթանպուլի Ֆրանսական հնագիտական էնսթիթիւի կողմէ Նէմրուդ գալէի—Հին Թէլհօս— և Միլասի 15 քիլօմէթր հարաւ-արեւմտեան կողմ, Եօքարը Գալըն— Ազըլ քէօյի մէջ պեղումներու ձեռնարկուած և նախահելլէնական չրջանի առարկաներ գտնուած են:

5. Պօղազ քէօյի պեղումները.— Հիմիկ մեծագոյն ոստանը եղող այս վայրը 1833էն իվեր ծանօթ է հնագիտական աշխարհին:

Մանաւորաբար Իսթանպուլի Գերման Հնագիտական Էնսթիթիւն 1931էն ի վեր Պէօյիւքքալէի մէջ կարեւոր պեղումներու ձեռնարկած է:

Նպաղլը գտնա անուղղակի հնագիտական աշխարհին մէկ գարէ ի վեր ծանօթ յիշատակարանը Պօղազքէօյի Ակրոպօլիսին չատ մերձ է, այս վայրին մէջ 1906—1907 թուականներուն Մաքրիտի և Վինքլէր հնագետութիւններ կատարած են:

6. Իշնիկի կամ Նիկիոյ պեղումները.— Գերման հնագիտական էնսթիթիւն 1930 և 1931 տարիներուն հին Նիկիոյ մէջ հետազօտութիւններ ընել ձեռնարկած է:

Պեղումներու չնորհիւ յայտնի եղած է թէ պարիսպին հնութիւնը կը հասնի Օգոստոսի և Գրատոս Բ.ի (269 Ք. Ա.) օրերուն:

Իշնիկի պեղումները խիստ մեծ նշանակութիւն ունին մանաւանդ որ, հոս կարելի է բիւզանդական և օսմանեան չրջաններու ճարտարապետական ոճերու բազդատութիւնը ընել:

7. Այա Սոֆիայի պեղումները.—Այա Սոֆիայի պեղումները երկու անջատ բաժանումներ ունին:

Ա.—Այա Սոֆիայի դուրսի բակի պեղումները:

Բ.—Այա Սոֆիայի մզգաթները:

Ա. Այս մեծ աղօթատեղիին բիւզանդական հնութեանց թանգարանի վերածուելէն առքը, բակին մէջ պեղումներ բնել անհրաժեշտ դառնար: Իսթանպուլի միւնիսիպալիտէն յայտնած քին սիրով ընթացք տուաւ հնագիտական էնսթիթիւին:

Հետազօտութեան նպատակ Յովհան Ոսկեբերանի խնդրին (404) հրկիզուած և նիքաի փոխական չարժումներուն քանդուած տաճարին հիմերը ետ հանել:

Պեղումները տեւեցին քանի նըհինդ օր և ձեռք բերուեցան բիւզանդական չրջանի պեղատիի ուսումնասիրութեան խիստ թանկագին նիւթեր:

Բ. Բրօֆ. Թ. Ուայթմոր Այա Սոֆիան մզգաթները հանելու պատասխանատու ուղղակի Այա Սոֆիա խարտիական թագաւոր եղած էր 1453ին, որ տեղին ի վեր տարեւոր մզգիթը ձեփով ծածկուած էին:

Թուրք հանրապետական վարութիւնը նիւթական և յական ամէն զոհողութիւն 1932 և 34 տարիներուն, հատեցան Բալացի, Ամերիկեան և Անգլիացի մասնագէտ վերներ, գործը դեռ վերջացած չ

ՓՆՏՈՒԵՅԼ-Ը

Ա.Հ ԱԼԻՆ

ՆՀԵՏԱՑՈՂ ԴԷՄՔԵՐ

ԱՐԹԸՐ ՊՐԻԶՊԷՅՆ ՄԵՌԱՒ

...արին 260 հազար տոլար շահող լրագրողը

ՀԸՐՍԹԻ ԳՈՐԾԱԿՑԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Արթըր Պրիզպէյն՝ ամերիկեան ... յայտնի խմբագիր և հրապարակագիրը մեռած է ...

Պրիզպէյն, որ նախապէս «Նիւ Եորք Հէրըլտ»ի խմբագիրներէն ... կը ստանար 15 հազար տարեկան մը, կը ձգէ այդ գործը և ... Հըրսթի Հրատարակչական ... ութը հազար տարեկանով, սակայն նիւթական կորուստը ... ընդհակառակը ... նոյն գումարին գրեթէ կրկնապատիկը, որովհետեւ քանի ... Հըրսթի թերթերուն ... թիւը, այնքան ալ կ'աւելնար իրեն շահու բաժինը, ըստ ... պայմանագրութեան, այնպէս որ Պրիզպէյնի տարեթօշակը ... հասած էր մինչեւ 260 հազար տոլարի, որ կ'ընէ օրը աւելի քան 710 տոլար, երեք անգամ աւելի ... Ամերիկայի նախագահին ... թօշակը:

Բացի այդ, Պրիզպէյն ձեռնարկած էր նաեւ կալուածատիրական ձեռնարկութիւններու, չինել տալով ... Նիւ Եորքի մէջ, ... եւս կը ստանար ահագին ... եկամուտներ:

Իր գրութիւններուն գլխաւոր ... կը կազմէին «Այսօր» ... կարճ բայց հըմ... գրութիւններ ... բովանդակութիւններով, գրեթէ ամէն ... վրայ, և ինչո՞ւ չըլլար, իր նիւթական այդ հսկայ ... միջոցներով, ան իր ձեռքին տակ ... է բազմաթեւ և բազ... թերթերու ահագին պաշար ... համայնագիտական ... և անոնց միջոցաւ ... այս կամ այն գիտա... քաղաքական անձնաւորութեանց կեանքն ու գործունէութիւնը անխնայ չինած է իր ... ահագին մթերքը. ... կարելի չէ ժխտել նաեւ ... տեղեկատուի և կամ ... փորձառական լայն հմտութիւնը:

Պրիզպէյն, 72 տարեկան, իր վերջին նիւթը եղած է Ծննդեան ... խորհրդածութիւններ, թէ ... այս աշխարհը պատերազմներու, անգթութեան և ... վայր մըն է, սակայն ... վրայ խաղաղութիւն և մարդկանց մէջ հաճութիւնը վստահօրէն ... գայ ...

Սակայն շատ դիւրին է Պրիզպէյնի նման արքայական կեանքի ... համար խօսիլ ... խաղաղութեան և մարդկանց մէջ հաճութեան մասին, ... ինչ կ'արժէ ... անդորր միլիոնատէր ... համար, որոնց տանը ... չկայ, ... լայն ... ցուցափեղկերու մէջ ... բազմաթիւ խաղալիքներու, հագուստներու, ուտելիքներու ... պաշարը կը տեսնեն և ... կը քաշեն:

Պրիզպէյն եղած է, իր օրերուն ... յայտնի արմատական Ալպէրթ Պրիզպէյնի զաւակը, որ անտարակոյս ... հօրմէն ստացած գաղափարական ... միջոցաւ, քիչ ... շատ, լաւ ու հասկցած էր, իր ... համաշխարհային խաղաղութեան և մարդկանց մէջ հա... ստեղծելու միջոցներու մասին, ան շատ լաւ ըմբռնած ըլլալու ... որ ներկայ մարդկութեան ... միակ պատճառն է ... անհաւասարութիւնը, ... աղքատութիւնն ու անձ...

հասարակութիւնը, որուն հետեւանքով իրեն նման մտածողները երբեք գոհ չեն եղած իրենց ստացած կեանքի վայելքներու գինին միջոցներով, երբեք չեն բաւականացած մի քանի հարիւր տոլարի չաբաթականով, այլ երկու հարիւր հազար տոլարի հրակայ տարեթօշակ մը ստանալէն յետոյ, դեռ եւս, աւելի դրամ դիզելու համար, կը մխրճուին կոլոսալ ծառիրական և առեւտրական այլ ձեռնարկներու մէջ:

Մէկը ամէնքի և ամէնքը մէկի համար, այդ է ճշմարիտ և տեւական խաղաղութեան միակ միջոցը:

Պրիզպէյնի ամենամեծ ծառայութիւնը յանկացուած է միայն ուժեղացնելու և զօրացնելու ամերիկեան ամբոխավար Հըրսթի մամուլը, որուն հարստացումով ինքը եւս հարստացաւ: Եւ ինչպէս ալ չգրէր երբ օրը քանի մը սիւնակ գիրի համար մօտ 1000 տոլար կ'առնէր:

Ա Ն Գ Լ Ի Ա ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 26.— Թայմզ խօսելով Պաղեստինի մէջ Անգլիոյ քննիչ յանձնաժողովին ունեցած գործունէութեան վրայ կը գրէ.— Փորձը ցոյց տուաւ որ ոչ հրեաները ոչ ալ արաբները չեն ուզեր համերաշխիլ: Այս պայմաններուն մէջ, Պաղեստինի դժուարութիւնները լուծելու միակ միջոցն է հոգատարի իր հանգամանքովը ընել ինչ որ յարմար կը դատէ:

Մամլոյ Ընկերակցութեան ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ամէն տարուան պէս այս տարի եւս Մամլոյ Ընկերակցութիւնը պարահանդէս մը կազմակերպած է, որ տեղի պիտի ունենայ Թուրքան Պայրամի Բ. գիշերը: Այժմէն իսկ պատրաստութեանց ձեռնարկուած է:

ԱՆԿՈՂՆԻՆ ՄԷՋ ՍԻԿԱՐՈՎ ՊԱՌԿՈՂ ՄԱՐԴԸ

ԻՆՔ ԱԶԱՏԵՑԱՒ ԲԱՅՑ ՈՒՐԻՇՆԵՐ ԱՅՐԵՑԱՆ

Վիլեըմ Հօֆմըն, Նիւ Եորքցի ներկարար մը 273 կէտա 73րդ փողոց, իր բնակած չորս յարկանի տան սենեակին մէջ. գիշերը երեք չէ՞ ... անկողնին մէջ վառած սիկարէթը ձեռքը, կ'իյնայ ու կը քնանայ. և սակայն շուտով կ'արթնանայ, գտնելով իր սենեակը ծուխով պատած և անկողինը բոցերու մէջ:

Հօֆմըն, բախտի մէկ կայր խաղով կ'ազատուի և կ'իյնէ փողոց, մինչ նոյն շէնքին մէջ բնակող իր դրացիներէն հինգ հոգիներ, որոնց մին՝ հազիւ երկու ամսուան նորածին տղեկ մը և իր մայրը, նաեւ երկու ուրիշ երիտասարդ քոյրեր, դեռ կեանքի գարունին մէջ, ինչպէս նաեւ չափահաս տարիքով մէկը, մանուկը, իր մայրը և միւս երկու օրիորդները, ողջ ողջ, այրած են իրենց անկողիններուն մէջ, իսկ չափահաս մարդը մեռած է սոսկալի կրակին ազդեցութեանը տակ, պատուհանէն դուրս ցատկելէն յետոյ: Դեռ ուրիշ չըսենք միացեալները ... մասին, որոնց թիւը, մազը, կամ մարմնոյն այլ և այլ մասերը վառած, և կամ կորսնցուցած են իրենց անհատական անհրաժեշտ առարկաներն ու հագուստները:

Կրակին սկսելուն պատճառը վերագրուած է Հօֆմընին, իր անկողնոյն մէջ, անզգուշութեամբ և անհոգութեամբ սիկարէթ ծխելուն, որը խոստովանած է այդ, և այժմ ձերբակալուած է երկրորդ աստիճանի մարդասպանութեան յանցանքով:

Ինչպէս յայտնի է Մամլոյ Ընկերակցութեան պարահանդէսը ամէն տարի աննախընթաց փայլով մը տեղի կ'ունենայ, որուն կը մասնակցի Իսթանպուլի ընտրանին, վայելելու համար տարւոյն առաջնակարգ պարահանդէսը:

Մամլոյ Ընկերակցութեան պարահանդէսը, պարահանդէսներուն աստղը ըլլալ կը խոստանայ:

GRiPiN

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԲՈՒԺԻՉՆ Է

Կ Ր Ի Բ Ի Ն

Կ Ր Ի Բ Ի Ն

Ջղային ցաւերը անցողակի են թէեւ, սակայն աշխարհը կը մութցնեն մարդուս աչքին և պատճառ կ'ըլլան գործէ բացակայ մնալու և կեանքը դառնացնելու: մինչդեռ փոքրիկ քաշէ՞ մը

ԿՐԻԲԻՆ

ամբողջ ցաւերը կարճ ատենի մէջ կ'անցընէ և առողջութիւնն ու հանգիստը կը վերադարձնէ մարդուս:

ՀԱՋԻ ԴԵՂԵՐՈՒՆ
ՄԷՋ
ԱՄԵՆԷՆ ԶՕՐԱՒՈՐՆ Է
ԵՒ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ
Վ Ճ Ռ Ա Կ Ա Ն
ՔՕՔԼՈՒ հազի դեղէն
կրնան օգտուիլ նաեւ
մանուկներ

— 20 —

Հազիւ թէ այս բառերը արտասանած, կափուլը վեր վերցաւ եւ տակէն ագարակապանին գլուխը երեւան ելաւ:

— Ինծի նայէ, փայտուորները գացին... քեզ կը փնտռէին կոր...: Դուն մտեղը քիչ մը կեցիր... եթէ կ'ուզես քիչ մը քնացիր...: Կէս գիշեր ըլլալուն պէս քեզ պիտի արթնցնեմ եւ պարտէզին կողմէ կծիկը պիտի դնես... հասկցա՞ր:

Վիտօք խոնարհելով շնորհակալութիւն յայտնեց, կափուլը նորէն գոցուեցաւ եւ փախստական թիապարտը, ուժաթափ, ջիղերը յոգնութենէն թուլցած, երկնցաւ պառկեցաւ եւ աչքերը գոցեց...:

Ո՞վ էր արդեօք իր շղթաները փրցնող այդ թիապարտը, այդ մահուան դատապարտուած մարդը. այդ Ֆրանսուա Վիտօքը որ ոստիկանութեան կողմէ հալածուած, իր կեանքը վտանգի դնելով եկեր ազատեր էր այդ երկու փոքրիկները:

Եթէ իր բոլոր մանրամասնութիւններովը ուզէինք գիրի առնել մեր խորհրդաւոր հերոսին կենսագրութիւնը, երկու մեծածաւալ հատորը քիչ պիտի գար: Ֆրանսայի պատմութեան էջերուն մէջ մեծ տեղ մը գրաւած էր այդ դիւցազնը եւ մենք պիտի պատմենք զայն կենսագրական խիստ համառօտ տողերով:

Չի կարծուի թէ Վիտօք մտածին կամ առասպելական անձնաւորութիւն մըն է: Պատմական մեծ դէմք մըն է: Պատմական մեծ դէմք մըն է ան որ ապրած է Նաբոլէոնական շրջանին եւ թանգարաններու մէջ գոյութիւն ունեցող վաւերաթուղթեր ու արձանագրութիւններ կը հաստատեն մեր պատմական իսկականութիւնը:

— 17 —

— Եկայ, եկայ, տասնապետ, ըսաւ գիւղացին դուռնէն դուրս ելլալով: Ի՞նչ կայ, ի՞նչ կ'ուզէք: Ջինդնիդ ծառա՞ն են, ի՞նչ է... չէ՞ նէ մի դուք ալ ծառացած էք...: Հէ՞, զաւաթ մը գինին գէշ չըլլար...:

— Ուզածնիս աս չէ... պատասխանեց իշխանութեան ներկայացուցիչը: Առտուընէ ի վեր աւազակ մը կը փնտռենք կոր...:

— Ի՞նչ. աւազա՞կ, գոչեց մէրօմ զարմանահար...:

— Ֆրանսուա Վիտօք անունով աւազակ մը ծակէն (բանտ) փախեր է... եւ փախած ըլլալուն համար ի բացակայութեան մահուան դատապարտուեր է...:

— Յիսո՜ւս Քրիստոս, փափսաց Մարթօշ էրկանը մօտենալով:

— Զինուորական հին լաթ մը հագած է եղեր, շարունակեց ոստիկանը: Երեսէն ալ գլուխը կտրուելիք աւազակի մը կը նմանի եղեր...: Այս կողմերը ատանկ մէկը տեսա՞ք...:

— Խաչ վկայ ատանկ մէկը չի տեսայ, պատասխանեց մէրօմ: Դուն տեսա՞ր, կնիկ...:

— Կայնէ նայիմ, ինծի կուգայ որ ատանկ մէկը տեսայ ես... պատասխանեց գեղջկուհին անկեղծութեամբ: Հա, հա, բաժնուղ պէս լաթ մը հագած էր... ան ըլլալու է...: Քիչ մը առաջ լաթերս չորցնելու համար դուրս ելած էի, անտառին քովը ատանկ մէկու մը հանդիպեցայ...: Կռնակը տոպրակ մը կար, ձեռքը ծառի հաստըկեկ ճիւղ մը բռնած էր...: Անտառին միւս կողմի ճամբան բռնեց., Մալվէրն տանող ճամբան:

Տասնապետը խօսքը իր ընկերոջը ուղղելով ըսաւ.

— Եկուր, եկուր. ատեն չունինք, խաւէն իյնալու ենք...: Անկոց առակ մարդ է եղեր սա Վիտօք ըս-

Այսօր ամէն կողմ անպայման փնտռեցէք

ԱՀԱԼԻ

շաբաթաթերթին 17րդ թիւը
ներեներով բովանդակութեամբ

Ա. էջ.— Հայլ. Սլլասլի՝ իտալահպատակ.— Բ. էջ.— Յոթեւանցիներ.—
Գ. էջ.— Նոր Շիշլիի համար կառոյց վարչութեան մը անհրաժեշտութիւնը

ԽՈՆԱՀՈՒԹԵԱՆ ՊԱՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿՌԻՓԻ ԴԷՄ

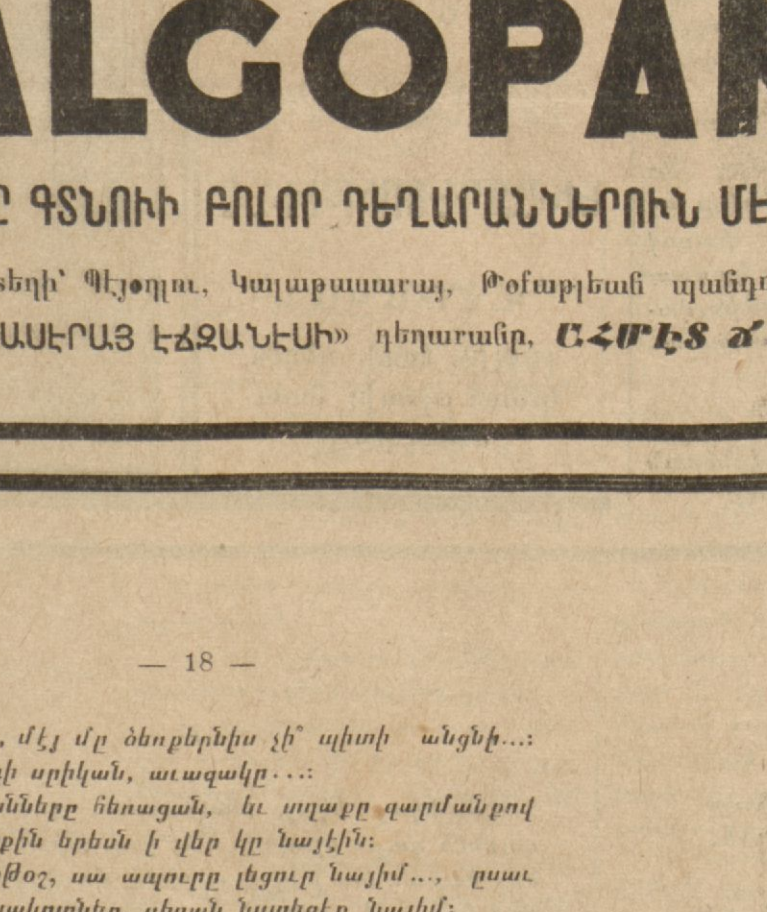

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԱԼԿՕ

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻՄ ԻՄՅՆ

ԲԱՆ

ALGOPAN

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Կեդրոնատեղի՝ Պէյօղլու, Կալաթասարայ, Թօփաթլեան պանդոկի դէմ,
«ԿԱԼԱԹԱՍԷՐԱՅ ԷՃԶԱՆԷՍԻ» դեղարաններ. ՇՀԱՐԷՑ ՃԻՎԱՑ:

PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR PASTİL FOR

ԲԱՑԹՈՂ ՅՕՐ գործածողները
հարբուխ, հնչարգելութիւն և կոկորդի ցաւ չեն ունենար:

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

Հրաշալի նիւթ է որ քէ՛ կաթիլն կը ձէ, թէ՛ կ՛ջացնէ պայն. մա գլխ դէմքը լուսա արիւնը՝ մարգարտանման տաճիճ չոլքի: Բայց այդ անեղծն նուքթիւն տալ անկասկած

ՌԱՏԻՕԼԻՆԸ

Դուք ալ նոյն գեղեցկ նըլ ձեզ քայց սաղ պայման է երկու անգամ

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ

27 Յունուար 1937 ՈՒՐ.

ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐ

Պանք Օթթոման	
Թրքական ոսկի	
Սթերլին	
Լիրէթ	
Ֆրանք Ֆրանսական	
Զուիցերիական Ֆրանք	
Պելճիական Ֆրանք	
Տրահմի	
Լէյ	2
Լէվա	1
Տօլար	2
Ոսկեմարք	

ՍԻՆԷ ԱԶԱ

Այս շաբթու կը ներկայացո
2 մեծ ֆիլմ
մէկ անգամէն

Մօնթէկարլոյի Գիշերները

եւ

Արդի ժամանակնե

աշխարհահռչակ երգիչ
Շարլի կողմէ

ւածը...: Ախ, մէյ մը ծեռքերնիս չի՞ պիտի անցնի...: Վարպետորդի սրիկան, աւազակը...:

Ոստիկանները հեռացան, եւ տղաքը զարմանքով իրենց ծնողքին երեսն ի վեր կը նայէին:

— Մարթօշ, սա ապուրը լեցուր նայիմ..., ըսաւ ժէրօմ: Ծո լակոտներ, սեղան նստեցէք նայիմ:

Բայց անոնք հակառակ իրենց հօր հրամանին, տեղերնուն չերերացին: Նոյնիկ լալ սկսաւ:

— Ի՞նչ ունիս, աղջիկ, ի՞նչ եղար, ինչո՞ւ նորէն կը տզկաս կոր, հարցուց մայրը:

— Կը վախնա՞ս կոր, որմէ՞, մօրուքաւոր մարդէ՞ն, հարցուց ժէրօմ:

— Չէ, հայրիկ, տէրպապայէն:

— Ի՞նչ, տէրպապայէ՞ն: Ինչո՞ւ, հարցուց ժէրօմ զարմացումով:

— Խոստովանանք չի՞ պիտի ըլլամ... ամէն բան պիտի ըսեմ իրեն, անանկ չէ՞.. պիտի ըսեմ որ սուտ խօսել տուիր ինծի...:

— Էհ, ետքը...:

— Ետքը, տէրպապան ինծի պիտի ըսէ որ շիտակ դժոխքին մէջտեղը պիտի երթամ սուտ խօսելուս համար... չէ, չէ, մայրիկ, ես դժոխք երթալ չեմ ուզեր:

— Աղջիկս, չըլլալիք բան չէ, տէրպապան Թերեւս բարկանայ քեզի, բայց գիտցած եղիր որ Աստուած պապան իրաւունք պիտի տայ մեզի, պատասխանեց խղճի կատարեալ հանդարտութեամբ գեղջկուհին:

ԹԷ Ո՞Վ ԷՐ ՎԻՏՕՔ

Ձեղնայարկին մէջ, փախստական Թիապարտը, յարդի դէզերուն տակը պահուըտած՝ ոստիկաններուն ու զինքը հիւրասիրողներուն միջեւ տեղի ունեցող խօսակցութիւնը ամբողջութեամբ մտիկ րրած էր:

— Փա՛ռք Աստուծոյ սա անգամ ալ ազատեցանք հառաչեց ան երբ ոստիկաններուն մեկնիլը լսեց: Նայինք ասկէ ետքը ինչ պիտի գայ գլուխնուս: Թալօնի բանտէն փախչելէս ի վեր ամէն կողմ լուր դրկեր են որ զիս ձերբակալեն... լաթերէս ով ըլլալս մէջտեղ պիտի ելլայ... ուրիշ լաթ ճարելու միջոց ալ չունիմ... արդեօք ասոր վերջը ո՞ւր պիտի երթայ: Տեղ մը բաներ մը գողնալու է.. լաթերս փոխելու եմ, սա սանկ չըլլար. Ի՞նչ գողութիւն ընեմ մի, չէ Աստուած չընէ...: Ձերեկը կը պահուըտիմ, գիշերը ճամբայ կ'իյնամ...: Ի՞նչ մէյ մըն ալ անոնց ձեռքը իյնամ, Աստուած չընէ... ատանկ բան չի կայ: